

Kinóló mole ala hąkearaletei

¹ I dere fota, Kótóné Yesu Kerisopaae mo felekemó yaai dere alapa, naao kutó diratere so whjné tué yópóló, kinóló moletei hąkearóló yó melae, yóló malepó. Ai fo Yesuné wosóló, ama kutó deratere whj Jon beterepaae *ensel* dotonalepó. ² Atétepa, Jon-né ama kelale ala so whj feané tué yópóló, amamo asęyalepó. Ai fota me kae mei, Kótóné dere foró Yesu Kerisoné ama yale alatamo etérapóló yó male fopó. ³ Take i ala yaalopóló i asäre fo hąkeamó dosşatu betere whj Kótóné wisiró beterapa, hajné sukutu beterópóló yae. Ai dosşatere fo wosóló, hosaa tuşmó mulatere so whjkélé, wisiró beterapóló hajné sukutu betenérapó. Ti ai yó male alarape dokonóló yaaire be dę mo felekemó sókó waai dapó.

Talené doi hale horatere foró kqleó dere fotamo

⁴ Eta, Jon-né Esia hae kwiamó betó mole węikeró Keriso fake so whjpaae dapó.

Miökélé betóo, takekélé bitiré wóo, nalo waaire alimökélé hale betóo, yaaire sekéró kale tęteróló kaae tare doasi betere tiki felekemó betere węikeró keperapetamo tuşmó kaaróló wale hamokoróló hale tao sere alaró, hosaa muni deyóló dua betere alatamo diąpaae erópóló yae. ⁵ Ti Yesu Kerisoné yó matere fota, ama mo kelale alatóró du beterapó. Ti ąta, mo sukäletei kepaayóló betaaire so whjmó, tų aleróló folosóró fóló betere whjpó. Atéturaalu, i haemó betó mole

topo whjrapekélé mo fea amatóró teteróló kaae tarapó.

Ai sekéné amatóró diapaae yaala sókó furaalu, dą dowi ala tuamó betepa, ama sameanétei teraayóló hale fópóló eró beterapó. ⁶ Téró dą ama teteróló kaae tare aqmó sóró beteróló, Alima Kótóné ama ala erópóló, so whjmó momaratere whj sóró beteralepó. Téreteiné, ai seké ama mo kae ere ala wisiró doasi fotokötamo mo hale muó tanópóló yae! Mo kée, téyópóló yae!

⁷ I dere fo wosae! A ó hepen bemó ere səkotamo wapa, so whj mo feanékélé, take a duraalu wutiné deyale whjrapenékélé, kelaalo ai ape.

Atéteremó, i hae kwia feamó betóló fale so whjné doasi wole u yaalopó.

Ti ai alata, motóró yaalo ai ape. Mo kée, téyópóló yae!

⁸ Téró Tale Kótóné duraalu, “Eta, Alaparó Omekatamopó. Ai fo feteyóló, kaae sereteiró kemeratereteitamota, ti mo ętórótipó. Take bitiré waleteikélé, mió betereteikélé, take nalo betaaireteikélé, ętóró bitu, fea qla qla teteróló kaae tare seké ętórótipó,” yalepó.

Whjné Naalema aqpa kelale fo

⁹ Eta, diaaq no Jon-né dapó. Dą fea Yesu tuamó bitu, seké sere alakélé, ama teteróló kaae tare aqmó betere alakélé, hóni hale belée tare alakélé, dą fea betamó deté fu betere whjpó. Yesuné yale ala i ape yóló yó melóo, Kótóné fo eróo, yalemó atimané ę węiné bopéró daaló betere hae

Patmos-mó beteralepó. ¹⁰ Atéró betepa, Talené be démó Dëi kepe wisiné fotokó tuámó bitu, yálo kílipaae doasi fo fake ukulumó wutiné hale kaae depa wosalepó. ¹¹ Atéró dere foné duraalu, “Naao keletere ala fea bopeyóló mole sókumó aséyóló, wéikeró Keriso fake so whípaae falae. Ai berape i ape. Efesus, Smerna, Perkamum, Taiyatira, Sardis, Piladelpia, Laodisia, i dosayale be huluamó betó mole Keriso so whí feapaae aséyóló falae,” yalepó.

¹² Ai fo du betepa, né déró sisópaae fetée fóló kelalemó, *kold kapané aleale wéikeró* sá dirirape kelalepó. ¹³ Atépa, ai sá dirirape duku betere tuá dolomó whí betá Whjné Naalema kaae daapa kelalepó. Atéru, deróló sókó fatere foloi kuti deróló, *kold kapané aleale toné* ai kuti teteróló bopémó sepa kelalepó. ¹⁴ Ama toporó nikitamota, mo yako kaae dë wisinaale yóo, ama kelekélé si mi kaae holoo, depa kelalepó. ¹⁵ Ama hótá, ti *brons kapa* siné dóló whaare kaae yóo, ama dere fokélé, wéi dou kqaturaalu dere hu kaae depa wosalepó. ¹⁶ Ama turu naasené wéikeró hörerape tawoo, ama kólómó bóe dele sepake fosó tamo daai sókó wóo, ama kelepaakélé, sukané dë kaae yóo, epa kelalepó.

¹⁷ Yálo q kilituraalu, é ama hó aqmó sukále whí kaae deraapisa fóló molepó. Atéró mupa, ama turu naasené é wolaa yóló duraalu, “Yá wiyaqose. Kaae sereteikélé, kemetereteikélé, mo etórótipó. ¹⁸ Eta, mo ti betere seképó. É take sukáletei, momó kepaayóló mo titóró betó tarapó. Téruraalu, sukutere alaró sukále so whítamo

betere tü ki yälo i tare ape.

¹⁹ Térapa, naao kelale alakélé, mió i alimó keletere alakélé, nalo betaaire alimó yaaire alakélé asęyae. ²⁰ Yälo turu naasemó mupa, naao kelale węikeró höreraperó *kold kapané* aleale węikeró sả dirirapetamo kelale bete i ape. Kale hörerapeta, ti u węikeró be huluarapemó betó mole Keriso so whị tao sópóló, dotonale węikeró *ensel-rapepó*. Kale węikeró sả dirirapeta, ti węikeró be huluamó betó mole Keriso so whıpó,” yalepó.

2

Efesus Keriso so whıpaae asęyóló farale fo

¹ “Efesus be huluamó betó mole Keriso so whị tao sópóló dotęyale *ensel-paae* i fo asęyóló falae.

Turu naasené kale węikeró hörerape taru-raalu, *kold kapané* aleale węikeró sả dirirape daae mole tuämó kutu betere sekéné dere fo i ape. ² Dią hókélé ini, mepaae du betere alarape yälo tuénipóló de? Dią hókélé ini, depe tukó wei ala hale yó tare alakélé, kale dowi ala yó tareteikélé, whırape diątamо betämó be-taosóró hókó fatu betere alakélé, yälo tuérapó. Mepaae whırapené duraalu, ‘Dąta, Talené doto-natepa wale *aposel whırapepó*,’ dere fomó, diąné atima kąae kolóló duraalu, ‘Diąta kapala fo bole whırapepó dere alakélé kolóló, yälo mo tuérapó.’ ³ Dią yälo so whị betepa, mepaae sekęi ala ó faletere alarape wou betepatei dią hóyóló dekani, yälo doimó hale yó tarapó. ⁴ Tépatei, yälo keletepa wisinire ala betę i ape.

Take kaae suraalu diaaq yaala sókó fu betale ala mió taaló beterapó. ⁵ Térapa, take diaaq yaala sókó fu betale ala taaróló, mió diq haepaae ai derepalapa kisipa muae. Atétu, diaaq kisipa tiki feteyóló take du betale ala momó yae. Diq ai alatamo initepa, ti ę diq beterepaae wóló dijané dørótú betere sá yalo tokó saalopó. ⁶ Téretei, diaaq du betere alamó yalo i yaaitere fo betə mo wisirapó. Nikolas whírapené hótú betere kaae diaaökélé atétu beterapó. ⁷ Mepaae whí me de woséli daapa, ti Dei Kepe Wisiné kae kae Keriso so whípaae du betere fo feané wosópóló yae. Whí me de tū wisipaae faai fupa, me sekéi alané sesé depakélé hepée taae faróló wale whíta, Kótó betere kelaalo mo kokoi tikimó daale kepaayóló mo ti betaaire ni du wisi nöpóló yalo melaalopó,” yalepó.

Smerna Keriso so whípaae aseyóló farale fo

⁸ “Smerna be huluamó betó mole Keriso so whí tao sópóló dotonale *ensel-paae* i fo aseyóló falae.

I dere fota, kaae sereteiró kemerałe folleteitamoné bete Tale ą mo ti sukáletei, momó kepaayóló betere sekéné dapó. ⁹ Diapaae kae kae sekéi alarape wou bituraalu, yoleale yóló betere ala yalo tuéretei, doasi dirii qla wisinaale betə dijané sóró tareteiné, diq doasi néli whí kaae ai betere ape. Mepaae so whí atima Juda fakepó du beteretei kapala fo dapó. Ti atimata, Satan-né fo wosetere fake bituraalu, diq erótú betere fo yalo kisiparapó. ¹⁰ Diapaae sekéi ala waairemó wiyaqse yóló, ma fo i dapa

wosae. Dią betere ala kaae kelaairaalu, Satan-né dią mepaae so whị *dipula* beteraalo ai ape. Atéró *dipula* beteró betepa, sekēi ala siré fu bituraalu, naase tamo be dērape kemeyaalopó. Dią dupakélē me ọla meipóló, tué tiki tiraté fu betepa, ti atétere whịrapemó bóené whị dolóló kemeratere whịnē deratere topo tao su dere kaae, yālo mo ti betere bete melaalo ai ape. ¹¹ Mepaae whị de woséli daapata, kale Dei Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i dere fo wosópóló yae. Whị me de tū wisipaae faai fəlalemó sesétepakélē, hepée taae faróló wapata, ti atétere whị ą tamoróló sukutere alané doraalo meipó.”

Pergamum Keriso so whipaae asęyóló farale fo

¹² “Perkamum be huluamó betó mole Keriso so whị tao sópóló dotonale *ensel-paae* i fo asęyóló falae.

Fosó tamo daale bóe dele sepake tare sekéné dere fo i ape. ¹³ Diąta, Satan-né ama teteróló kaae tare tikimó beteretei yālo kisiparapó. Dią atéró bitutei, yālo doimó du betere ala taaréni, häle yó tarapó. Take yālo ala erótú betale whị Antipas dale alimó, diąné ẹpaae tué tiki tiratere ala taaréni, häle yó tawaletei yālo tuérapó. Ti diąta, Satan betere be huluamó ai betere ape. ¹⁴ Tépatei, diaaq dere mepaae ala yālo keletómó wisiniretei i ape. Dią betó mole kua dolomó, mepaae so whị Balam-né hoko yó mótu betale ala kaae du beterapó. Balam-né Balak-paae Israel fake so whị dowi ala yópóló, etéró yae yóló yó melalepó. Balak-né Israel fake so whị kapala

kótópaae moma yóló matere əlaró nópu nokole alatamo yópóló, əlisóró fipakalepó. ¹⁵ Atétu betere kaae, dią mepaae whjrapekélé Nikolas whjrapené yó matere ala sya fu beterapó. ¹⁶ Térapa, diaaq ai du betere ala taaróló, kisipa tiki feteyóló betaе. Diątamo ai ala initepa, ti ę dią beterepaae hapale sókó wóló, dią ai ala du betere whjrapetamo yálo kólómó sókó wale sepakené bóe daalopó. ¹⁷ Mepaae whj de woséli daapata, kale Dëi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae du betere fo wosópóló yae. Whj me de tu wisipaae faai fenalemó sesétepakélé, hepée taae faróló wapa, ti atétere whjmó yálo hyó muló betere mepaae *mana* o nòpóló melaalopó. Téturaalu, kisi doi aseyóló muló betere dëi kane fakekélé melaalopó. Ai kane fakemó aseře doita, hale mo whjné tué yaalo meitei, ai kane fake sere whjné maaté tué yaalopó.”

Taiyatira Keriso so whipaae aseyóló farale fo

¹⁸ “Taiyatira be huluamó betó mole Keriso so whj tao sòpóló, dotonale *ensel-paae* i fo aseyóló falae.

I dere fota, Kótó Naalema ama kele mo si kaae dó taru, hólekekélé kale *brons kapa* siné dóló kasa kasa kaae ere sekéné dapó. ¹⁹ Diaaq yaala sókó fole alakélé, diaaq tué tiki tiratere alakélé, yálo doimó mo so whj tao sóró erótú betere alakélé, seké wapatei beléetóró tare alakélé, diaaq mió du betere alané take kaae suraalu yale ala bosene faletei, fea yálo tuérapó. ²⁰ Tépatei, kale so Jesepel ą fópóló

mo taketitei hókó faréniyólópó. Ai soné amatei ą Kótóné fo eratere kóló sopó du beterapó. Téturaalu, ama yó matere fonétei, yaló kutó diratere whírape nópu nokole ala yóo, kapala kótópaae momatere ola nópóló álisóró fóo, du beterapó. ²¹ Ai soné nópu nuku betere ala taaróló, kisipa feteyóló wópóló kaae taté fu betepatei, wéni mo dowqae fu beterapó. ²² Até du betereteiné, ą dele sóró fitere tíkimótóró fiyó mulópóló, taae deraalopó. Téturaalu, átamo nópu nuku betere whírapékélé kale soné atimapaae yó melale dowi ala taaróló, tué tiki feteyóló anitepa, ti atimakélé kale so dere kaae, dele sópóló taae deraalopó. ²³ Ai soné ama naale senaalekélé sinópóló, yaló mo ti daalopó. Ai ala depa, Keriso fake so whí feané kilitu, ęta, so whíjné hosaa tuámó mole alaró tué tikitamo taleyóló, atimané yale alamó mo donotóró tokó matere Tale beterapóló kisipa yaalo ai ape. ²⁴ Dią mepaae Taiyatira be huluamó betó mole Keriso so whí kale soné yó matere fo wosóló sya feni yóo, Satan-né mo apaae derepale kinóló mole ala kisipa sini yóo, ere so whípaae yaló sekéi ala kae eraalo meipó. ²⁵ Téyaalomeipa, ę wale alimó sókó faasepóló, diaaq ai du betere wisi alatóró häle yó taté fo betaе.

²⁶ Whí me de tū wisipaae faai fenalemó, me sekéi alané sesé depakélé, hepée taae faróló, kemene fole kwiamó sókó fupa, ti atétere whí i hae kwiamó betó mole so whí fea teteróló kaae tanópóló, yaló sóró beteraalopó.

²⁷ Asémó ere fo i ape.

‘Topo whjné tatere *aiyon kapa-né aleale dototiki taru, haené aleale wuti deraketu dere kaae, yalo bóe whjirape ai ala yaalopó,’ erapó.*

Yalo Ayané é so whj teteróló kaae tanópoló sóró beterótú yale kaae, yálokélé diq sóró beteraalo ai ape.²⁸ Atéró sóró beteratere so whjipaae híka be dëteretamo dëyó tare hórekélé, yalo melaalopó.²⁹ Mepaae so whj me woséli daapata, kale Dëj Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i du betere fo wosóló tué muópoló yae,” yalepó.

3

Sardis Keriso so whjipaae aseyóló farale fo

¹ “Sardis be huluamó betó mole Keriso so whj tao sópoló doteyale *ensel-paae* i fo aseyóló falae.

Kótóné wéikeró kepe tawóo, wéikeró hórerape tawóo, ere whjné dere fo i ape. Diqné du betere ala yalo kolóló kisiparapó. Mepaae so whjné diq kilituraalu, i Keriso faketa, Kótóné ala eraai noke fini, mo doa keteké bulapóló dukiróturaalu, diaaq doi só kutu beterepó. Téretei diq yalo keletepa sukale whj aqrapó.

² Diq fire whjirape-ó, turukó horóló beta! Diaaq du betale wisi ala fea sisiraae fóló betä betä bateretei felekemó sukçai dapa, fotokó buóló daayae. Ti noatepae, é teteróló kaae tare Kótóné keletómó diaaq erótú betere ala mo turó kemeróló, ama muló betere dälemó sókó fenipó. ³ Térpa, diqne take wosóló tuére fo kisipa muae. Ai fo aqmó sukóló bitu, kisipa feteyóló ai fo sya fóló erótú beta. É waaire be

də dią kisipani, mokoleyaa yóló betó mupa, ę olémi nokole whj kaae, sókó waalo ai ape.

⁴ Téyaalotei, dią Sardis bemó betere whjrape kuamó betə betə so whjné deró betere kuti mo wisiyóló kaae tare tikimó, bólukélé inipó. Ai whjrapeta, dəi kuti deróló ętamо kwęyaałopó. Ti noatepae, atima dere ala wisireteiné ai ala yaaire mo súrapó. ⁵ Whj me de tų wisipaae faai fenalemó, sesé depakélé hepée taae faróló wale whjta, ti u kale so whjné deró betere dəi kuti kaaetóró deraalo ai ape. Ai whjné ama doita, mo titóró betó tare *buk-mó* moletei yalo helekökélé yaalo meipó. Téni, yalo Ayaró ama *ensel-rapetamoné* keletómó daalu, ita yalo whjpoló, yó melaalopó. ⁶ Mepaae whj de woséli daapa, ti kale Dəi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae du betere fo wosóló tué muópoló yae,” yalepó.

Filadelpia Keriso so whipaae asęyóló farale fo

⁷ “Filadelpia be huluamó betó mole Keriso so whj tao sópóló dotęyale *ensel-paae* i fo asęyóló falae.

I dere fota mo fo bete Tale dowi ala betákélé muni, kae betere sekéné dapó. Take betale whj Depit-né ki mió yalo i tare ape. Yalo kinatere tų me whjné tukiyóo, yalo tukwę mulatere tų mené kinoo, enénipó. ⁸ Diaaq du betere ala yalo kisiparapó. Dią faaire tų yalo ai tukwę muló beterapa kelae. Ai tuta, whj mené kinatere alakélé mo enénipó. Dią fotokó sawa bulutei, yalo fo hale eró tarapó. Téru, mepaae so whjné yalo doi yóló, dią Talené so whjé yóló

wosetepa, diañé meipó initeretei yálo mo kisi-parapó. ⁹ Mepaae whí atimata, Juda fakepó du betepatei, Juda fake mei, kapala fo du beterapó. Ai so whíta, dowi Satan-né fo wosetere fake ai ape. Atima diañ beterepaae wóló, diaaq hó aqmó deraapisa fóló fió muluraalu, i so whíta Yesuné yaala sókó fole ala mulapó yópóló, dere ala yálo eraalopó. ¹⁰ Yálo diapaae sekéi ala wapakélé hale eró tawae yale fo diaaq wosóló eró tawalepó. Téyaleteiné i haemó betó mole so whí fea sú sóró kqae keletere seké wale su kamó, diapaae waqósóró yálo sesé yaalopó.

¹¹ È mo felekemó walapó. Bóe dóló teteratere whíné sere topo tao diaaq saairetei, mené saqósóró diañé teteróló kaae tanópóló male qla wisi mo hotowayóló kae tawae. ¹² Whí me de tū wisipaae faai fenalemó, sesé depakélé hepée taae faróló wapa, ti atétere whí è teteróló kaae tare Kótóné momatere be hulua eleké sú deyaalopó. Atétere seké a ai be taaróló fókélé mo yaalomeipó. Ai whíné tikimó è teteróló kaae tare Kótóné doiró ama be hulua doitamo aséyáalopó. Ti ai be hulua doita, kisi Jerusalem-pó. Ai be huluata, è teteróló kaae tare Kótó betere hepen be taaróló, dorowaalo ai ape. Ai whíné tikimó yálo kisi doikélé aséyáalopó. ¹³ Mepaae whí de woséli daapa, ti kale Dëi Kepé Wisiné Keriso fakerapepaae i dere fo wosóló tué muópóló yae,” yalepó.

Laodisia Keriso so whipaae aséyóló farale fo

¹⁴ “Laodisia be huluamó betó mole Keriso so whí tao sópóló dotonale *ensel-paae* i fo aséyóló

falae.

I dere fota, Mo kée, téyópóló yae! dere bete Tale bitu, mo ala yó taruraalu, ama kelale ala i ape yóló häkearóló yó mótu beterapó. Åta, Kótóné aleyóló muló betere əla əla fea t̄teróló kaae tare sekéné dapa wosae. ¹⁵ Diąné du betere alata yalo tuéretei, sirii ala ó supui ala meiyóló, hale tuámó beterapó. Ai tamo ala me taaróló betə alatóró uąsóró ti mo wisi wuąpó. ¹⁶ Ti diąta, supukélé meiyóo, sirikélé meiyóo, yóló whj fale əla kaae epa kilitu, yalo kólómó hamuóló soraae falatere əla kaae soraae faraalo ai ape. ¹⁷ Diąné duraalu, 'Dąta, wisi wisi əla mole néli whj betereteiné mo betə əlakélé yayqanipó,' dua dapó. Téretei, Tale Kótóné dią keletepa, mo sonaalei so whj betepa kilitu, kolerapó du beterapó. Diąta, yolealere alakélé, kele dilikire alakélé tiki daapi hale betere alakélé, epatei, diaaq kisipané wisire nisi dapó. ¹⁸ Yalo i dere ma fo wisi wosóló, i sore əla diąné ətamo dupu yae. Siné biliyaletikimó wisiyóló sókó wale *kold kapa* supa, ti dią mo doasi néli whj betaalo ai ape. Dią tiki häleretei, kinóló dəi kuti sóró bukae. Diaaq kele dilikirei wisiyópóló, yalo i tare *mula mula* sóró dilae.

¹⁹ Yalo yaala sókó fale so whj atima kae kae dowi ala depa kilitu, t̄u wisipaae fópóló donoróturaalu, yalo atima foné sóró dekésu beterapó. Térapa, yalo diąpaae dowi ala taalae du betere fo mopóló, tué tiki feteyóló Tale Kótóné alamó keteké buóló betaе. ²⁰ Eta, t̄u sókó walemó daalu, t̄u du beterapó. Whj me

denétamo yalo dere fo wosóló tū tukutepa, ti ę
ą betere tuşpaae wóló, ątamo qla betamó nóo,
ąkélé ętamo qla betamó nóo, yaalo ai ape.

²¹ Ę tū wisipaae fołemó sek̄ei alané sesé
deparatei, hepée taae faróló, yalo Ayané t̄eteróló
kaae tare tikimó ątamó betamó betalepó. Atére
kaae, diąkélé tū wisipaae fole ala kilitu sesé
deparatei, hepée taae faróló wapa, ti yalo t̄eteróló
kae tare tikimó ętamo betamó sóró beter-
aalopó. ²² Mepaae wh̄i de woséli daapa, ti kale
D̄ei Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i dere fo
feané wosóló tué muópóló yae,” yalepó.

4

Hepen-mó t̄eteróló kaae tare tiki

¹ Ai alarape yóló kemetepe kelalemó, hepen
be tū tukwē fóló molepó. Atéru, folosóró uku-
lumó wuti hale kaae yóló fo yale whjnétóró
ępaae duraalu “Yą ipaae holae yalepó. Yą
hotopa, ti i alarape yóló kemene fupa, nalo
yaaire ala yalo yapaae yó melaalopó,” yalepó.
² Tétepa, mo ai fapotóró D̄ei Kepe Wisiné ę fo-
tokorratepa kelalemó, hepen bemó ę daalepaae
anóló, t̄eteróló kaae tare topo wh̄i betere *sea* tómó
doasi beterepó. ³ Ai *seamó* betere doasi kolóló,
jasparó kanilián kanetamoné kasa kasa kaae ere
doasi beterepó. Ti ai sek̄e ą betere tikita, sikipa
douñé bopéró beterepó. Ai sikipa doūta, *emerald*
kane kasa kasa kaae epa kelalepó. ⁴ Kale t̄eteróló
kaae tare doasi betere tiki bopéróló, 24 wh̄i disir-
ape 24 *sea* dokoyóló betó molepó. Ai sek̄erape
atimané deró betere kutita, mo d̄ei wisinaale

deróo, atimané topomókél é teteróló kaae tare doasiné deró betere *kold kapané aleale topo tao* deróo epa kelalepó. ⁵ Ai kale doasi betere tikimó epée fita duraalu, be sapalaa yóo, teteróló kaae tare doasiné kutiriró beterepaae anóló, wéikeró sa dirirape dó diliki yóo, erepó. Ai sa dirirapeta, Kótóné wéikeró keperapepó. ⁶ Atéró kelalemó, kale teteróló kaae tare *sea mole hosaamó wéi kela wisinaale belerepó*. Ai weita, *klas kasa kasa* kaae erepó.

Kale teteróló kaae tare doasi betere tuamó, Kótóné aleale douró betere əlarape ai doasi bopéróló betó molepó. Ai kale douró betere əlané tikimó hosaapaaekél sisópaaekél mo fea keletóró daae molepó. ⁷ Kale douró betere əlarapené ere ala i ape. Kolosale əlata, ti *laiyon* kaae beterepó. Kolosale noma əla ti hae dukiyai só kotere *bulmakau* wá hupu kaae beterepó. Dou noma ti whjné kelepa a kaae daai əla beterepó. Dou ti sikimó sé kotere ba dukaa kaae beterepó. ⁸ Ai douró əlarape atima dokó fea baase apomiró daalepó. Atimané tikimó ere kaae baase aqrókél keletóró daae molepó. Ti ai sekérape atima dətamokél dikitamokél etei fo hale yótóró tarapó.

“Mo doasi fotokó bole mo kae betere Tale Kótó
 a take biteré wóo, miókél, nalo waaire
 alimókél ətóró hale betó tawaalopó fo,”
 momó du momó du, du betalepó. ⁹ Ai douró
 betere əlarape atima kale teteróló kaae tare doasi
 betere tikimó bitu ama ere doakale doi mole
 Talepae mo kée yóló dukiratere fo du betepa,

kale teteróló kaae tare 24 whj̄ disirapekélé i ala dua dapó. Atima betere searape taaróló, haemó deraapisa fóló mulu, kale teteróló kaae tare doasi betere tikimó mo ti betó tare Talepaae mo kée yóló, ą aqmó sukóló bitua dapó. ¹⁰ Ai 24 whj̄ disirape atimané deró betere topo taorape sókó su yóló, teteróló kaae tare doasi betere tiki felekemó mulóló duraalu,

¹¹ “Dą teteróló kaae tare Tale Kótóo, fea qla naaotóró aleyóló muló beterapó.

Aita naao kisipa mole alatóró sya furaalu, kaaró betereteiné takekélé miókélé, atima hâle betó tarapó.

Naaø fotokoné ai alarape epa ya doasi doi mulatere alakélé, naao doi hale horatere alakélé, dñené yapaae mo súmó eranérápó,” dua dapó.

5

Bopeyóló muló betere asere sókuró Sipsip hupu maletamomó ere fo

¹ Téró yalo kelalemó, kale teteróló kaae tare doasi ą seamó bitu, betą bopeyóló mole sóku utékélé itékélé aseretei, ama turu naasené tarepó. Ai asę mo whjné kelaqsóró, kinóló węikeró dirii qlané diriróló datekaró betepa kelalepó.

² Atépa, mo doakale fotokó bole ensel-né fo fakeyóló duraalu, “I bopeyóló mole asę datekaró betere əlarape mé whjné dąayóló teraanére?” yalepó. ³ Térené ó hepen bemókélé, i haemókélé, hae aqrokélé, ai bopeyóló muló beteretei terraayoo, u tuqmó asęyóló mole fokélé koloo yaaire

whj mo betąkókélé bitinipó. ⁴ Kale bopeyóló muló betere əla teraayóo, tuämó asęyóló muló betere fo koloo, yaai şure whj mo betąkélé bitinipa kilitu, ę dekené sini wole du betalepó. ⁵ Atétu betalemó, kale whj disirapekó betané ępaae duraalu, “Wolekesé. Juda fake tuämó wale *Laiyon-ta*, Depit kaayale bete ai walapa kelae. Ai sekéné ama bóe whj dóló teteró betereteiné kale bopeyóló mole asę datekáró betere węikeró əlarape ama betą sümó tukóló daanérápó,” yalepó.

⁶ Atétepá kelalemó, betą *sipsip* hupu male teteróló kaae tare doasi betere tuämó daalepó. Ai *sipsip* hupu maleta, whjné daletikimó sukałe nisi erepó. A doasi betere tuq dolomó, kale dojró betere əlaraperó 24 whj disirapetamoné ą bopéróló daae molepó. Ai tuämó daale *Sipsip* hupu malené topomó węikeró sekéró węikeró kelerapetamo daae molepó. Ai sekéró keperapetamota, Kótóné i hae kwiamó betó mole so whipaae dotonale węikeró keperapepó. ⁷ Ai seké ą wóló, kale bopeyóló muló betere asäre sóku, kale teteróló kaae tare tikimó betere doasiné turu naasené tapa salepó. ⁸ Kale sekéné asäre sóku sóró tapa kilitu, dojró betere əlaraperó kale teteróló kaae tare 24 whj disirapetamo atima kale *Sipsip* hupu male daale felekemó deraapisa fóló fió molepó. Ai whjrape atima dokq feané *kita* kaae əla *harp* tawóo *kold kapané* aleale okopoi nukurape tawóo, erepó. Ai nukurape tómó simó bilitepa felé kęlaa wisi wale əlarape belerepó. Ti ai felé kęlaa wisi wale əlata, Kótóné ama so

whjpóló kae beteró betere so whjné momatere fopó.⁹ Téró atimané kisi wole foné duraalu, “Yata, ai bopeyóló muló betere asére sóku ter-aayaaire mo súrapó.

Ti noatepae, ya dupa sókó fele sameané Kótóné so whj beteraai, kae kae fakekélé, kae kae be fo bole so whjkélé, kae kae tiki daale so whjkélé, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whjkélé, i dosayale fakerape tuqmó mepaae so whj naao sameané dupuralepó.

- 10 Naao dupurale so whj atimata, Kótóné teteróló kaae tare aqmó betóo, Kótóné ala eróturaalu moma yóo, yópóló naaotei sóró beteralepó.
- Atéyale so whj atimané i hae kwia fea teteróló kaae tawaalo ai ape,” yalepó.

- 11 Téró yálo kelalemó, kale doasi betere *sea* bopéróló doyró betere qlarape daayóo, ai sisómó 24 whj disirape daayóo, ai té faróló *ensel*-rape mo ni sóku kaae (100,000,000) wó mulu, i wole fo du betepa wosalepó.

- 12 “Teteróló kaae tare fotokökélé, mepaae wisi wisi qlakélé, fosó fosói kisipakélé, fotokökélé, doasi doi mole alakélé, ama ere ala wisi häkearatereteikélé, ama doi sóró horatere alakélé, fea dñé ąpaae eratepa, kale dale *Sipsip* hupu malené mo súmó senérapó,” du betalepó.

- 13 Téró, Kótóné hepen bemó aleyóló muló betere qlakélé, i hae tómó betó mole qlakélé, hae aqró betó mole qlarapekélé, wéi tuqmó betó mole

qlarape feané kóló betapaae touróló i wole fo du betepa yalo wosalepó.

“Kale teteróló kaae tare seamó betere sekéró *Sipsip* hupu maletamo dukiróló hale horatere alakélé,
doasi doi mulatere alakélé, ama ere ala wisi hąkearatere alakélé,
fotokó bole alakélé,
betere dokó fea atimaamopaae eraté fu beterópóló yae!” du betalepó.

¹⁴ Atétu betepa, kale douró betere qlarapené duraalu, “Mó kée, téyópóló yae,” fo dekeró yó tawalepó. Atimané ai fo depa, kale 24 whi disirape deraapisa fóló mulu, Talené doi sóró horótú betalepó.

6

Diriróló kinó betere qlarape

¹ Téró, kale *Sipsip* hupu malené bopeyló mole asere sóku diriróló kinó betere wékéró qla betə tukóló teraatepa kaae taremó, ai douró betere qlakó betané “Ape!” dere fo be sapalaan dere kaae yalepó. ² Atétepa kelalemó, betə dei *hos* hupu ę daalepaae anóló mo tumó daalepó. Ai *hos* hupu tómó betere whjné diki tawóo, doasi teteróló kaae tare whjné deratene topo tao mené ą maletei deroo erepó. Atéró deróló, bóe whi dóló torokó falaai mo doakale keteké buló felepó.

³ Kale *Sipsip* hupu malené kolosale noma kinóló datekáró betere qla tukóló däyalemó, kale kolosale noma betere qlané, “Ape!” yalepó. ⁴ Teró me *hos* hupu sókó wapa kelalemó, mo si mi sonaa

kaae erepó. Ai hupu tómó betóló wale whjpaae, i haemó mole so whj hosaa muni deyóló dua betere ala fasó sóró, bóe dóló u du i du yópóló, mené fotokó ąmó malepó. Téturaalu, ąpaae doasi bóe dele sepakekélé mené melalepó.

⁵ Téró, kale *Sipsip* hupu malené dou noma qla tukóló dąayalemó, kale dou noma betere qlané duraalu, “Ape!” yalepó. Atétepa kaae taremó, dilikii *hos* hupu wóló ę daalepaae anóló daalu, betä seké däle sere qla *skel* tarepó. ⁶ Atétepa, yalo wosalemó, kale doujró betere əlarape kuamó whjné fo kaae yóló duraalu, “Betä whj betä be démó kutó diteremó sere *moniné whit* o betä *lita ó bali* o sore *lita* wuti senérapó. Térapa, nokole *Olip wel wéiró wain* wéitamo betä doraqsóró hotowaró kaae tawae,” yalepó.

⁷ Téró, kale *Sipsip* hupu malené dou kinó betere qla tukóló teraatepa kaae taremó, dou betere qlané duraalu, “Ape!” yalepó. ⁸ Atétepa ke-lalemó, ę daalepaae anóló betä sini tiki daale *hos* hupu daalepó. Ai *hos* hupu tómota, sukutere ala bete tare whj beterepó. Ai *hos-né sisómó* sukutere ala betepa, ai hupuné kjlimó sukutere so whj betere tiki ama doi *Hedis* wou betalepó. Ai whj tamopaae, hae kwia feamó betóló fale so whj döpóló fotokó bulalepó. Ti so whj daaireteita, atimaamoné bóe dele sepakenékélé, wote alinékélé, doakale hepo alinékélé, i haemó betó mole syaae kaae qlanékélé, dilé kwęyópóló fotokó sumó melalepó. Atéró dilé kuturaalu, douró fake beteretei betä fake duraalu, sore fake beterópóló taaraalopó. I hae kwia feamó betóló fale so whj

atéró dilé kwęyóló kemerae, yóló fotokö sümó matepa tarepó.

⁹ Téró kale *Sipsip* hupu malené apo kinó betere qli tukóló teraatepa kaae taremó, momatere kapo daale aqmó keperape betó mupa kelalepó. Ai keperapeta, Kótóné fo yó matere alaró Yesu Keriso etei kaae Talepóló yó matere alatamo deremó, mepaae whjné dale keperapó. ¹⁰ Ai sekérape atimané fo fake yóló duraalu, “Mo fo fəanuraalu betere bete tale bitu, fea ala teteróló kaae tare Tale-ó, i haemó betó mole so whjné dowi alaró dą duraalu sókó farale sameatamomó tale yóló kwia melaaire be dę wópóló meteró felimó kaae tawóló betaaloé?” yalepó. ¹¹ Atéró atima dokö feamó deróló sókó fatere dęi kuti melóló duraalu, “Dią betą kutó diratere norape atimakélé mené dópóló sawa kaae tawae. Ti noatepae, i dosąayale daaire whjrape fea sümó dóló kemeréni teópó,” yalepó.

¹² Yälo kaae taremó, apomiró datekaró betere qli tukóló teraayalepó. Atéró teraateremó, doakale bao yóló, suka mo ti diliki yóo, wéliékélé mo samea betqae fo erepó. ¹³ Sámó daae mole hrerapekélé, doakale beséné nose du hara torokó derótú dere kaae torokó deralepó. ¹⁴ Sąta, asetere sóku bopetu dere kaae bopeté fóló alune felepó. Hae kwia feamó daae mole hasi fosórapekélé, węiné tukóló bopéró betere haerapekélé, daale tiki taaróló, kae tikipaae daane felepó.

¹⁵ Hae kwia fea teteróló kaae tare topo whjrapekélé, atima betale sirimó betaaire naaler-

apekélé, diki tare whjirape teteróló kaae tare topo whjirapekélé, néli whjirapekélé, bót dele fotokó bole whjirapekélé, wae sóró beteratere whjirapekélé, kóleaané betó mole whjikélé, kapo dolopaae hyó muni fóo, kapo beléli dolopaae hyó muni fóo yalepó. ¹⁶ Atima atéró fóló bituraalu, hasi fosópaækélé, kapo fakepaaekélé duraalu, “Kolokó dorowouraalu dà tēiyane dere ape. Ti noatepae, teteróló kaae tare tikimó betere sekéné kelepaaró *Sipsip* hupu maaletamoné fopaae bole alatamo dāné kelaqsóró kinae. ¹⁷ Ti noatepa meipó. Atimaamóné doakale fopaae butu kwia matere be dē ai sókó wale ape. Atétere be dēmó de daanére? Mo daayókélé enénipa wiyae,” du betalepó.

7

144,000 so whj sirirale fo

¹ Ai ala yóló kílipaae i dojró hae kwiamó dojró *ensel* dokó yóló daapa kelalepó. Atéró daalu, haepaaekélé, doasi wéi kēlapaaekélé, besé tiki waqsóró, atima dokó feané sesétu beterepó. ²⁻³ Atéró, *ensel* me kae suka hoteró é daalepaae wou betepa kelalepó. Ai *ensel*-né mo ti betere Kótóné siriró betere qla tarepó. Ai *ensel*-né haekélé, wéi kēlakélé, doraaire fotokó bole dojró *ensel*-rapepaae fo fakeyóló duraalu, “Kótóné kutó diratere so whjné kutirimó siripi eraaipa, hae tikikélé, wéi kēlakélé, nirapekélé, hapale doréni kaae tawae,” yalepó. ⁴ Ai sirirale so whj dosqatepa yálo wosaletei i ape. 144,000 so whjta, Israel fakerapetórótipó.

5-8 Juda fake dosayóló sirirale so whị dokö sóró touróturaalu 12,000-rópó.

Ruben-né fake touróturaalu 12,000,
 Kad-né fake touróturaalu 12,000,
 Aser-né fake touróturaalu 12,000,
 Naptaliné fake touróturaalu 12,000,
 Manasené fake touróturaalu 12,000,
 Simeon-né fake touróturaalu 12,000,
 Lipainé fake touróturaalu 12,000,
 Isakar-né fake touróturaalu 12,000,
 Sepulun-né fake touróturaalu 12,000,
 Josep-né fake touróturaalu 12,000,
 Benjamin-né fake touróturaalu 12,000-rópó.

So whị hąle qla kaae dęi kuti deróló daae mole fo

9 Ai ala yóló kemetepa kese faralemó, so whị mo hąle qla kaae daae molepó. Ai daae mole so whịta, betə be huluamó maaté wenipó. Kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whjkélé, kae kae tiki daale so whjkélé, kae kae be fo bole so whjkélé, kae kae fake so whjkélé, kale teteróló kaae tare tikimó mole *searó Sipsip* hupu maletamo betere hosamó daae mupa kelalepó. Atéró daae mulu, dęi deróló sókó fatere kutirape deróo, olóu dąarape tawóo erepó. **10** Téró, ai daae mole so whjné doasi fo fakeyóló duraalu, “Teteróló kaae tare *seamó* betere Kótóró *Sipsip* hupu maletamoné dą mo ti aluyaqsóró tao su betere beteta, mo atimaamotórótipó,” yalepó.

11 Ai daae mole *ensel*-rape fea, teteróló kaae tare doasi betere tikikélé, kale whị disirapekélé, kale

doṣró betere əlarapekélé, bopéróló daae molepó. Teteróló kaae tare doasi betere *sea* molepaae fetée fóló, Kótó betere aqmó deraapisa fóló fió mulu duraalu,

12 “Mo dapó.

Téyópóló yae! yóló, hale sóró horatere alakélé,
 mo dēi ala wisikélé, tué tiki fosó fosó yóló
 dotoróę fole alakélé,
 mo kée du betere alakélé,
 doakale doi mulópóló du betere alakélé,
 fea ala yaaire fotokö súmó bole alakélé
 dä teteróló kaae tare Kótópaae betere dokö fea yó
 tanópóló yae.

Mo kée. Téyópóló yae!” du betalepó.

13 Téró, kale teteróló kaae diliki yó mole whj disirapekó betané ępaae woseturaalu, “I dēi folo kuti deró betere so whjrape-a, demaaté? Mopaae wale so whjé?” yóló wosalepó.

14 Ti fo depa yalo ąpaae tokó mótu duraalu, “Doa whj-ó, naao ai tuére ape,” depa, kale sekéné ępaae duraalu, “I daae mole so whj atimata, doasi sekēi ala häle beleté waleteiné atima deró betere kutikélé *Sipsip* hupu male sameané fokale tikimó mo dē ai erapa kelere? **15** Atéyale tikimó,

Teteróló kaae tare Kótó ama *seamó* betepa, atima ą beterepaae kese anóló bitu, ama momatere bemó mole ala dëtamokélé, dikitamokélé, häle erótú beterapó. Até du betepa, teteróló kaae tare doasi ą betere tikimó bituraalu, ama atima wisiyóló beterópóló, kuti be ténótú betaalopó.

16 Atéru, wote dere alaró węi nokole dere alatamo momó kae yaalomei ai ape.

Suka supunékélé, mo hąle supunékélé atimané tiki mo doraalomeipó.

17 Ti noatepae, teteróló kaae tare doasi betere tuämó daale *Sipsip* hupu maleta, hupu kaae tare whjné dere kaae, atima mo wisi yóló kaae tarapó.

Atima dape sóró mo ti betere bete tuämó wó tare węi nöpóló ąlisóró faalo ai ape.

Atéró betepa, Kótóné atima kelemó dorowou betere wole kaape fea helekjóló kópuraalopó,’” yalepó.

8

Węike diriróló kinó betere qlia tukóló teraayale fo

1 Téró, kale *Sipsip* hupu malené kinó betere węike qlia tukóló teraayalemó, ó hepen bemó fo mo sawakélé ini, hąle hipa fi betepa suka kele 30-minit kemeyalepó.

2 Atépa kelalemó, Kótó betere felekemó daae mole węikeró *ensel*-rapepaae ukulumó wuti betą betą yóló melalepó.

3 Atéró kelalemó, me *ensel-né kold kapané* aleale okopoi nuku tarepó. Ai nuku tómota, felé kęlaa wale fetera kaae qlia belerótua dapó. Ai qlia só wóló, simó sukłaa daróló momatere tikimó daapa, si keletómó biliratepa felé kęlaa wisi wale qlia mené ąpaae mo dekéró malepó. Ai felé kęlaa wale qlaró Talené kae beteró betere so whjné dere momatamo touróló, doasi betere sea

molepaae anóló, *kold kapané aleale momatere tikimó*, Talepaae melaai sóró walepó. ⁴ Téró, kale felé kęlaa wisi sukuli kaae, *ensel-né naase taaróló*, Kótó beterepaae holalepó. ⁵ Téró, kale *ensel-né okopoi nuku taruraalu*, kale momatere tikimó duku betere si kelerape kaae sóró nuku fjanóló, i haepaae taae deralepó. Téyalemó, epée fitṣa yóo, doasi be sapalaan dorowóo, bao doasi yóo yalepó.

Kale węikeró ukulumó wutirapené haleraletei

⁶ Węikeró *ensel-rape ukulumó wuti haleraai donoróló daae molepó*.

⁷ Kale kolosale *ensel-né ama ukulumó wuti haleralemó*, hali *ais kane kaae alée fóló dorowóo*, simiró sameatamo hosekéyóló dorowóo, yalepó. Atéyaleteiné hae kwia sore moletei betą siné dukuraalu, tamo hae kwia hąle muni felepó. Nirapekélé atétóró yalepó. Nerapeta, fea siné doló sukulaa dalepó.

⁸ Téró, kale kolosale noma *ensel-né ama ukulumó wuti haleralemó*, doasi hasi fosó kaae qla siné doló kuló di węi kęla tópaae taae deralepó. Atéyalemó, ai węi kęla sore maanetei, tamo hąle belene furaalu, betą samea alée felepó.

⁹ Węi kęla tuamó sore betere qla fake betą dóló sukunóturaalu tamo betepa taaralepo. Doasi węi tómó kotere nukukélé tamo mupa taalóturaalu betą fake doralepó.

¹⁰ Téró, doų noma *ensel-né ama ukulumó wuti haleralemó*, sámó daale doasi hore betą i haepaae si kaae dukulé dorowóló, doasi fole węiró ąmale węitamo tópaae dorowalepó. Atéyale tikimó, sore fake maanetei betą fake

doróturaalu, tamo taaralepó. ¹¹ Ai dorowale horené doita, Hakesąapó. Ai hakesąare węirape nale tikimó, mo dekéró so whj̄ sisiraae felepó.

¹² Téró, kale doy *ensel-né* ama ukulumó wuti haleralemó, suka ke sore fake dëretei, betä fake dalemó dilikiyalepó. Hörekélé, wéliékélé atétóró yalepó. Be dëtamokélé tamo fake dëpatei, betä fake dilikiyoo, dikitamokélé, tamo fake sawa dëpatei, betä fake mo ti diliki yóo yalepó.

¹³ Téró, yaló kaae tapatei, betä dukaa ó sá tuamó sé kutu bitu fo fakeyóló duraalu, “Kale hale bitj̄ fale sore *ensel-né* ukulumó wuti haletepá, i haemó betó mole so whj̄paae sekéi ala waairemó mo doasi, ‘Wió yae! Wió yae!’ I haemó betó mole so whj̄rape-ó, dia mo wió yae!” du betalepó.

9

¹ Téró, kale apo *ensel-né* ama ukulumó wuti haleralemó, take ó sámó i haepaae tokó dorowale horepaae mo apaae derepale wosono dolo tý ki mené ąpaae matepa kelalepó. ² Téró, ai sekéné mo apaae derepale wosono dolo tukiyalemó, kutó néli bilitepa, hotere sukuli kaae sokalepó. Atéró holale sukuliné sukaró saatamo kinóló, be mo dilikiyalepó. ³ Téró ai sukuli dolomó, ero nusurape haepaae dorowalepó. Atimané whj̄ tukó nukupa dotopo deretei, tq̄ serekené tukó nukupa dere kaae yópóló, mené ą doasi fotokó melalepó. ⁴ Ai erorapepaae i fo yóló mulalepó. “I haemó yó mole nerape ó mepaae ere olarape ó nirape momókó doraçse. I hae kwiamó betere atima kutirimó Kótóné siri erénire so whj̄ maaté tukó nae,” yóló mulalepó. ⁵ Ai ero nusupaae

melale fotokota, so whj mo ti sukópóló tukó néni, doasi dele sóró kaketu beterópóló, aporó wéliémó tuámó turukóló nukulé fu betae. Atétepá, dere dotopota, tq serekené tukó nukupa, dere kaae yaalopó. ⁶ Atétere sukamó, so whj fea sukçaitere tū kekçalotei, sukutere ala kelaaołomeipó. Atima mo ti sukunée deté fu betaalotei, ai tuámó sukutere ala mo muaalomeipó.

⁷ Téró, kale ero nusurape kelalemó, bóe dèle faaираalu, *hos* hupurape donoróló biture kaae erepó. Atimané topomótá, kale teteróló kaae tare doasiné deró betere *kold kapané* aleale topo tao kaae deroo, atimané kelepaakélé mo whjné kelepaas kaae daayoo erepó. ⁸ Téró kale ero nusurapené topo nikikélé, sorapené niki kaae daayoo, atimané sekékélé *laiyonné* seké kaae daayoo epa kelalepó. ⁹ Atimané bopémó yále sene waçsóró, *aiyon kapa* wase kaae dakeró beterepó. Atima burq furaalu dere sépi haleta, *hos* hupuraperó atimané sjyóló só kotere qlatamo bóe daai furaalu, dere diri fake hale kaae yalepó. ¹⁰ Atima disalené whj tukó nukupa dere dotopota, tq serekené tukó nukupa dere kaae dapó. Atimané so whj tukó nukuraalu, fę dée daalatere dotopomó kaketi fu betepatei, wélié aporó kemeyaalopó. ¹¹ Atima teteróló kaae tare topo whjta, mo apaae derepale wosono dolomó betere *ensel* daalapó. Ai *ensel-né* ama doi Hibru foné Apadonipó. Krik foné Apoliyonipó.

¹² Folosóró waaire sekémó, wió yae yale ala kemeyalepó. Tépatei, tamo waai häle mulapó.

¹³ Téró kale apomi *ensel-né* ama ukulumó wuti

haleralemó, Kótó betere felekemó *kold kapané aleale momatere tiki kwia dokomó daaté fale sekérapemó sókó wale fota, mo whjné dere fo kaae depa wosalepó.*¹⁴ Atéró yale foné kale ukulumó wuti tare apomi *ensel-paae* du-raalu, “Kale doasi Yupretis fole wéimó dokóló muló betere doyró *ensel-rape* hale fópóló sókó daalae,” yalepó.¹⁵ Atima ai doyró *ensel-rape*ta, ba fomókélé, wéliémokélé, be démókélé, sukakelemókélé, mo tukóló mulóló donoró betere be démótóró i hae kwiamó betó mole so whj sore fake beteretei, betä fake dópóló dotonalepó.¹⁶ Atéró, bóe daai kale *hos* hupu tómó betóló fele whjirape fea, dokø sóró touróturaalu, 200 *milion-pó* (200,000,000) depa wosalepó.

¹⁷ Yalo nokenaró dere kaaené i ala epa kelalepó. Kale *hos* hupu tómó betó mole whjirape atima bopémó sere bóe wase mo si kele kaae sonaa yóo, mepaae sukutä yóo, mepaae ti *sulpa* kaae, whé yóo, erepó. Ai *hos* hupuné topota, mo *laiyonné* topo kaae daalepó. Ai hupurapené kólómó, simiró sukulitamokélé, si dokole kane *sulpa-kélé* atimané kólómó sókó walepó.¹⁸ Ai sore əlarape atimané kólómó sókó wouraalu, i haemó betó mole so whj sore fake beteretei tamo taaróló, betä fake dóló kemeralepó.¹⁹ Ai *hos* hupurape atimané fotokqta, kólóró disaletamomó bulapó. Atimané disalerape mo wuli tiki kaae daalu, ama disale kwiamó topo daalapó. Ainé so whj tukó nukupa, doasi dele sua dapó.

²⁰ Kale whj dele əlané dóló mepaae taarale so whj atima naasené aleale kapala kótópaae

tué tiki tiratere ala taaréni, häle yó tarepó. Ti ai kapala kótórapeta, *kold kapanékélé, silpa kapakélé, brons kapanékélé*, mo kaponékélé, ninékélé, aleyóló daaló betepatei, atima kotere ala ó, wosetere ala ó, keletere alamo dumipó. **21** Atimané whj dele alakélé, kae kae hosó fokélé, nópu nokole alakélé, olémi nokole alakélé fea taaróló kisipa feteni, häle yó tarepó.

10

Asere sóku belekqa male doasi fotokq bole ensel-né djae faróló tare fo

1 Téró, me doasi fotokq bole *ensel* hepen be taaróló, i haepaae dorowou betepa yálo kelalepó. Ai sekéné ama kutita, mo sàkotóró deroo, ama topo tó sikimó skipa dou filipaa yóo, ama kelepaakélé, mo suka dë kaae yóo, ama hóleke tamokélé, doasi ni tikimó si dukutere kaae dó tawóo erepó. **2** Ai sekéné ama naasené belekqamale asere sóku djae faróló tarepó. Ama turu hóleke doasi wéi këla tómó daaloo, fé hóleke hae tómó daaloo epa kelalepó. **3** Atéru, ai sekéné ama dere fo faketa, *laiyon-né keteré kaae yalepó*. Ama atéró fo faketeremó, wéikeró be sapalaané whjné fo kaae depa wosalepó. **4** Atéró wéikeró be sapalaané yale fo yálo asé yaai yalemó, ó hepen bemó sókó wale foné duraalu, “Kale wéikeró be sapalaané yale fo asení kinae,” yalepó.

5 Take me hóleke wéi këla tómó daaloo, me hóleke hae tómó daaloo, epa kelale *ensel-né* ama turu naase ó hepen-paae horó beterepó. **6** Atéru, saró hepen-tamokélé, haekélé, wéi këlakélé, ai

sore tikimó ere ala ó mole զlatamo, fea aleyale mo ti betó tare Talené doi yóló malotu duraalu, “Kaae taté fole ala momó kae yaalomeipó. ⁷ Tépatei, nalo kale wéike *ensel*-né ama ukulumó wuti hale yaaire be dē teópa kaae taru, i ala yaalopó. Kótóné kinóló mole ala i ape yóló ama kutó diratere kóló whírapepaae deté wale fo dokonóturaalu, mo eróló kemeraalopó,” yalepó.

⁸ Téró, take hepen bemó sókó wapa wosale fonétei ępaae momó duraalu, “Kale wéi kellaró haetamomó hó daaló betere *ensel*-né dąae faróló tare asere sóku sene fae,” yalepó.

⁹ Atétepa, ę kale *ensel* daalepaae fóló, naao ai tare asere sóku kwia sawakó ęmale melaaloé yóló wosalepó. Tétepa ępaae duraalu, “Tao sóró nae. Atéró nukupa, naao kólómota, meke fę felé kaae yaalotei, depe tuşmó feléni doyaalopó,” yalepó. ¹⁰ Atétepa, kale asere sóku sawatamo ama naasené tapa, yálo tao sóró nalemó, kólómó meke fę felé kaae yaletei, depe tuşpaae biti durupuraalu, yálo depe mo doyalepó. ¹¹ Téró, ępaae duraalu, “Kae kae tiki daale so whíkélé, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whípaaekélé, kae kae be fo buó mole so whípaaekélé, kae kae teteróló kaae tare topo whírapepaaekélé, mo so whípaaekélé, Kótóné eraaire ala i ape yóló, momó yó melae,” yalepó.

11

Kótóné yaaire ala i ape yóló yó matere whí tamoné yale ala

¹ Téró, däle sere ola kaae, kape siki mené ępaæ melóló duraalu, “Yá fóló, Kótópaae momatere beró Talepaae simó sukylaa dalatere tikitamo däle sene fae. Téturaalu, ai be tuqmó touróló bitu, Kótóné doi sóró horótu betere so whikélé dokö sae,” yalepó. ² Tépatei, kale momatere be bolaare tipi tuq betä däle saqse. Ti noatepae, ai belata, Juda meire fake so whjmó meló betereteinépó. Kótóné ama mo kae tñne be hulua wisinaale Juda meire fakené folokoleróló, hqko kutu betepatei, 42 wélié kemeyaalopó. ³ Téró, yalo du betere ala yó matere whj tamo yalo fotokö matepa, atimaamo dekémó deratere yei kuti deróló, Kótóné diapaae dere fo i ape, yóló yó maté kutu betepa, 1,260 be dërape kemeyaalopó. ⁴ Ti ai seké tamota, i hae kwia fea tñteróló kaae tare Tale betere felekemó daale *Olip* ni tamo kaae daayoo, sã diri tamo kaae daayoo erapó. ⁵ Mepaae whj denétamo atimaamo doraai du betepa, ti atimaamóné kqolómó sókó wale siné atima dó sóró mo ti aluraalopó. Mepaae whj dené ai seké tamo doraai kisipa mutepa, ti atimané ai dere alamó atimatei sukçalo ai ape. ⁶ Kale seké tamoné bole fotokö etérópó. Kótóné atimaamopaae dere fo mo so whipaae yó matere be dëmó, hali waqsóró kinaaire fotokökélé sümó bolepó. I haemó belere wéjkélé samea alée faloo, yaaire fotokökélé sümó buoo, erepó. I haemó betó mole so whipaae kae kae dowi sekéi alarape atimaamoné hëkesere be dëmó sümó eranérapó.

⁷ Atimaamoné kelale ala yó maté fóló kemerateremó, mo a dolopaae derepale wosono

dolomó betere dowi syaae kaae qla sókó huturaalu, bóe dóló atimaamo teteróló mo ti sukópóló daalo ai ape. ⁸ Téró, ai seké tamoné tiki doasi doi mole be hulua tū hąkeamó muaalopó. Ai be huluamótóró atimaamo teteróló kaae tare Tale filipaa ni tómó oleróló dalepó. Ai be huluapaae dó faróló, Sodom beró Isip haetamo kaaepó. ⁹ Atimaamoné tiki atéró hąle mupa, kae kae tiki daale so whjnékélé, kae kae fake so whjkélé, kae kae be fo bole so whjnékélé, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whjnékélé, sore be dę kemeyóló doų be dęné suka tuąmό kęleta yópólópa douraçse. ¹⁰ I hae kwia feamó betóló fale so whjné duraalu, “Atimaamo Kótóné kıló whj bitu, dą dóló susupurótú betale seké tamo ti mulapa kelae yóló doka doka yaalopó. Téturaalu mo kée yóló, atimasisi wisi wisi qla u mótu i mótu du betaalopó,” yalepó.

¹¹ Tétu betaalotei, sore be dę kemeyóló doų be dęné suka tuąmό daapa, Kótó betemó sókó wale fomo atimaamoné tiki tuąpaae bitj̄ derepaalopó. Téturaalu, kale seké tamo turukó holóló daane hotere kilitu, kale so whj atima winé sukóló diri furu furu yalepó. ¹² Atéró turukó holóló daapa, ó hepen bemó atimaamopaae fo fake yóló duraalu, “Ipaae holae!” deremó, atimaamoné bóe whjrabené kaae dilikiyó mupatei, hepen-paae huturaalu, sako dolomó buó deyalepó.

¹³ Até yale sukakelemótóró doasi bao duraalu, naase tamо be hulua eretei betj̄ kolokó doropuraalu, aporó kemeyóló, me naase dojró be hulua fake hąle erepó. Ai bao yaleteiné be kąturaalu,

doló kemerale so whị fea dokö sóró touróturaalu 7,000 so whípó. Até deremó, dini hásókó fele so whị atima winé sukutu, ó hepen bemó betere Kótó mo daalapóló doi sóró horótú betalepó.

¹⁴ Kale kolosale noma wió yae yale seké wóló kemeyaletei, dou noma wió yae yale seké betə mo felekemó waalo ai ape.

Węike dakeróló ukulumó wuti hale yaletei

¹⁵ Téró, kale węike *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, ó hepen bemó atimané doasi fo fakeyóló duraalu,

“Take i hae mené teteróló kaae taretei, fasó sóró mió dä teteróló kaae tare Taleró ama so whị teteróló kaae tare whị Kerisotamoné teteróló kaae tarapó.

Ai sekéné ama kaae tare ala kemeni, hale yó tawaalopó,” yalepó.

¹⁶⁻¹⁷ Téró Kótó felekemó betere 24 whị disirape, atima teteróló kaae taru betere *sea* taaróló, haemó deraapisa fóló mulu Kótóné doi sóró horóló duraalu,

“Mo doasi fotokö bole Tale Kótóo, yata take bitiré wóló, miökélé hale bethereteiné dğné yapaae mo kée dapó.

Ti noatepae, naao doasi bole fotokönüne teteróló kaae tare ala kaae salepó.

¹⁸ I hae kwia feamó betó mole so whjné fopaae butu betepa, naao fopaae bole ala sókó walepó.

Sukale so whıkélé, naao kutó diratere kóló whırapekélé, naao kae betheró betere so whıkélé, yapaae wiyló naao doi sóró

horótu betere so whjékélé, mepaae doi munire so whj ó doi mole so whj fea tale yóló kwia melaaire be dë sókó wóló i mole ape. Ai be dëmótóró i hae dorótu betere so whjékélé kwia melóló, doraalopó,” yalepó.

¹⁹ Atéyale kílipaae Kótóné hepen-mó tene momatere be tų tukwé fóló molepó. Atépa kelalemó, ai be tuámó ama so whj tao saalopóló, mo dirii fo aséyóló muló betere *bokis* molepó. Téró, epée fitäa yóo, be sá kili kili yóo, doasi sapalaan dorowóo, bao doasi yóo, *ais* kaporó doasi besé tikitamo dorowóo yalepó.

12

Dowi wuli disóró betä sotamoné yale ala

¹ Mo doasi bete mole ala yaairemó, me alapaae dó faróló hepen-mó epa kelale ala wisinaale i ape. Betä soné ama deró betere kutita, ti mo sukatórti deróo, ama hó aqmó wélié daayóo, ² 12 hörerape ama topo tao deróo, epa kelalepó. ² Téró kale soné ama ere naale ýlumétepa saairaalu, kakóló sisó nuku beterepó. ³ Téró kale dere kaae, hepen-mó me alapaae dó faaróló depa kelaletei me i ape. Sonaai wúli doasi disó kaae betepa kelalepó. Ama topo wéikeró daayóo, seké naase tamo daayóo, wéikeró toporapemó doasi teteróló kaae tare topo whjné deratere topo tao kaae deróo, yó molepó. ⁴ Ai sekéné ama disale fépo yaletikimó, sámó daae mole hörerape tamo fake hâle daapatei, betä fake haepaae torokó dorowalepó. Atéró, kale soné ere naale seretamotóró tao sóró nó deraairaaalu, mo felekemó melaa yóló beterepó. ⁵ Atépatei, kale

soné naale só mulalepó. Ai naalenéta, *aiyon kapa* fake nópulu tawóló daalu, i hae kwia kae kaemó betóló fale so whj̄ ama t̄eteróló kaae tawaalopó. Kale soné ama naale seretamotóróti mo hapale Kótóné tao sóró ama t̄eteróló kaae tare doasi betere tikimó ątamo betamó titiyóló beteralepó. ⁶ Téró kale so ą whj̄kélé bitini, h̄ale wópu mole haepaae botokó felepó. Ai haeta, kale so ą naale detepa, 1,260 be d̄e tuamó mené ą wisiyóló kaae tawópóló, Kótóné tukóló mulale tikipó.

⁷ Atéró, ó hepen bemó doakale bóe du betalepó. Maikel-né ama *ensel*-rape ipaae k̄ayoo, kale disó kaae wuliné ama *ensel*-rape upaae k̄ayoo, yóló bóe du betalepó. ⁸ Téyaletei, Maikel-ró ama *ensel*-rapetamoné fotokoné kale disó kaae wuliró ama *ensel*-rapetamo doló t̄eteróló hepen-mó betere alakélé mo ti kemeralepó. ⁹ Atéró, kale disó kaae wuli i haepaae sóró taae deralepó. Ai wulita, mo taketi bitiré walepó. Ama doita, bóe dele dowi kepe ó Satan-pó. Ai sekénétóró, i hae kwia feamó betó mole so whj̄, dowi tupaae ąlisóró fu beterepó. Ai sekéró ama *ensel*-rapetamo i haepaae taae deralepó.

¹⁰ Téró, hepen bemó etei fo fakeyóló depa wosalepó.

“Dą t̄eteróló kaae tare Kótóné tao sere alakélé, fotoko bole alakélé, ama so whj̄ t̄eteróló kaae tare alakélé, ama sóró beteró betere whj̄ Kerisoné t̄eteróló kaae tare alakélé, mió wóló mulapó.

Ti noatepae, betere dokö Kótóné keletómó dąné ne norape dętamokélé, dikitamokélé

só derótú betere seké ąkélé sóró taae deró beterapó.

¹¹ Kale *Sipsip* hupu malené samearó Talené atimáné betere bete tuąpaae erótú betere alatamo hąkeamó yó mótu betalepó.

Atétu bateremó, atima dupakélé wiyóló taaréni, Kótóné ala betą hąle eraté fu betaleteiné, ne norapetamo bóe du betale seké mo ti dóló tțeteralepó.

¹² Atéremó, hepen be tuąmó betó mole whj̄ dią mo kée yóló hajn̄é sinitu betae.

Tépatei, ą hepen be taaróló diątamo haepaae bitj̄ dorowaleteiné dią haemó betó mole so whjró doasi węi kęla tuąmó betere so whjtamo dią fea ‘Wió fo du betae!’

Ti noatepae, ai sekéné ama yaaire ala doa be dęmō yaalo meipóló kisipa mutu, ą doasi fopaae butapó,” yalepó.

¹³ Kale dowi disó kaae wuli ą i haepaae sóró taae deró betepa kisipa mutu, kale naale deale so daai sya felepó. ¹⁴ Ai so ą bitj̄ fópóló, Talené taketi donoróló muló betere whjkélé bitini, hąle wópu mole tikipaae sé fópóló, doakale dukaané baase tamo ą melalepó. Atéró fóló betepa, wuliné ą me ala yaqsóró mepaae whjrabené ą mo wisiyóló kaae taté fóló, ba fo sorené doū ba fo tuąmó tukóló kemerópóló malepó. ¹⁵ Kale so atéró fupa, ą só fópóló dowi wuliné ama kólómó doasi fotokći węi tiki siriyó anallepó. ¹⁶ Atéyalemó, kale so tao suraalu, haenétei kóló hąsóró holóló, ai węi tiki nó deralepó. ¹⁷ Atéteremó, disóné kale sotamo mo doakale fopaae buturaalu, ai soné

ama mepaae naale senaaletamo bóe daai felepó. Ti aita, Kótóné ama yae yóló muló betere foró, Yesuné ama yale alatamo mopóló erótú betere naale senaaletamopó. ¹⁸ Téró, kale disó kaae wuli ą fóló, wéi fókumó daalepó.

13

Doasi wéi kēla tuqmó sókó holale syaae kaae qla

¹ Téró ai wéi kēla tuqmó syaae kaae qla sókó hotepa kelalemó, topo wéikeró daayóo, sekérapekélé naase tamo daayóo, erepó. Ai sekérape tómó teteróló kaae tare doasiné deratere topo taorape deró beterepó. Ai toporape dokomó Kótó faletere doirape aseyóló dakerótua yó molepó. ² Ai syaae kaae qlata, mo *leapat* kaae aqrutei, ama hóleke ti *beané* hóleke kaae daayóo, kólókéle, *laiyonné* kóló kaae daayóo erepó. Téró, kale wuli disóné fotokékélé, ama teteróló kaae tare alakélé, fea ala yópóló, sóró beteró betere alakélé, ai kale wéimó sókó holale qlapaae malepó. ³ Ai kale syaae kaae qlané toporapekó betamó, mo ti sukunei tq daayaletei, momó duniyale siri mupa kelalepó. Atére ala kilitu i hae kwia feamó betó mole so whj feané “Haió” yóló siraturaalu, kale syaae kaae qlané ama dere alapaae tué ti ki tiróló sya felepó. ⁴ Ai kale disó kaae wuliné kale syaae kaae qlané doasi fotokói ala yópóló sóró daalatere ala kolóló, so whj feané ai kale disó kilituraalu, “Ata mo doa Taletóró,” hítipó yóló, atima ą daale aqmó sukóló bituraalu, ama doi hale horalepó. Atétu

yale kaae, “I kale węimó sókó horale syaae kaae qliatamo de şure? Ətamo mené bóe dele alakélé mo enénipó,” yóló dukirótú betalepó.

⁵ Téró, ai kale syaae kaae olané bopé fake dere fokélé, Kótó faletere fokélé, so whi teteróló kaae tare alakélé, yópoló mené ą fotokó sumó melalepó. Ai seké ą ai ala yópoló sóró beteratépa, eraté fu bituraalu, 42 wélié tuamó eróló kemerópóló té melalepó. ⁶ Ama kólómó dere foné Kótó eratere fokélé, Kótóné doi hoko eróló faletere fokélé, Kótóné ama hepen bemó ətamo betere whjape faletere forapekélé du betalepó. ⁷ Téturaalu, Kótóné atima dowi ala kemeróló kae beteró betere so whjtamo bóe daairaalu, keteké buló só deraaitepa seséni, ama yaaire ala beta yópoló taalalepó. Kae kae fakekélé, kae kae tiki daae mole so whjkélé, kae kae be fo bole so whjkélé, teteróló kaae dilikiyó mole hae kwiara-pekélé, mo fea ama teteróló kaae tanópóló mené ąpaae fotokó malepó. ⁸ I hae kwia feamó betó mole so whjné, kale syaae kaae əla aqmó sukóló bitu, “Yata Talepó,” du betaalo ai ape. Ti atimata, kale *sipsip* hupu malené mo ti betó tare *buk-mó* doi asenire so whjpó. Ti ai *Sipsip* hupu maleta, i hae kwia keké naaipatei, döpólópó yóló muló betere hupu malepó. ⁹ Mepaae whi de woséli daapata, ti i dere fo wosóló tué muópóló yae.

¹⁰ Whi me detamo bóe duraalu, wae sóró *dipula* beteraalopóló tukóló muló betepa, ti mo atétóró yaalopó.

Whi me de bóe whjné bóe dele sepakené döpólópó yóló muló betepa, ti mo sepak-

enétóró daalopó.

Até yaairemó, Kótóné kae beteró betere so whipaae sekéi alarape wapakélé, haepaae derepéni, diriyóló bitu, Talené ama ala betä keteké buóló eró tawae.

Hae tuqmó sókó holale syaae kaae qla

¹¹ Téró yálo kelalemó, hae dolomó syaae kaae qla me sókó horalepó. Ai sekéné ama topomóta, *Sipsip* hupu malené seké kaae daalutei, ama dere fo wosalemó, kale wuli disóné fo kaae yalepó.

¹² Kale haemó sókó horale syaae kaae qlapaae folosóró wéimó sókó horale sekéné ama teteróló kaae tare ala melalepó. Atétepá, nalo wale sekéné ama teteróló kaae taru, kale folosóró wale sekéné doi eróturaalu, i haemó betó mole so whí feané kale sukítei tokóló doasi siri mole seképaae Tale-ó, yóló doi sóró horópóló setu betalepó. ¹³ Ai kale sekéné amatei mo doakale kae kae kelemei alarape eróturaalu, so whí feané keletómó sikélé ó hepen be taaróló i haepaae dorowópóló erótua yalepó.

¹⁴ Kale folosóró wale sekéné doi doasi mulópóló mené ą fotokó sumó matepa, kae kae kelemei alarape erótua betalepó. Téturaalu, i hae kwiamó betó mole so whí fea dilikóló kópaae falatua yalepó. Téró, kale haemó sókó holale sekéné i haemó betó mole so whipaae duraalu, sepake daayale tikimó doasi siri mole sekéné ama doi doasi muópóló, ama aso suróló aleale qla daalae, yóló mulalepó. ¹⁵ Téró, kale folosóró wale seké suróló aleale qlané fo yópóló, fomo bulaaire fotokó mené haeró sókó holale seképaae malepó. Atépa, i hae kwiamó betó mole so whíné

ai asopaae, Tale-ó yóló doi sóró horénitere so whj̄ dópoló, haemó sókó horale sekéné fotokó súmó bulalepó. ¹⁶ Ai sekéné, doasi doi mole whj̄ ó doi munire whj̄paaekélé, néli whj̄ ó yoleale whj̄paaekélé, hágé koleaané betó mole whj̄ ó wae sóró kutó diratere whj̄paaekélé, atimané turu naasemó ó kutirimó siri erópoló yae yóló so whj̄ feapaae sęyalepó. ¹⁷ Ai siritamo munipa, ti qlia dupu dere alakélé, ó dotonatere alakélé, mo yaalo meipó. Ti ai sirlita, kale syaae kaae qlané ama doi ó ama doipaae fó faróló ere *nambapó*.

¹⁸ Ti etei alata, mo hágé whjné tuéyaalo meitei, mo tué tiki fosó fosó yóló dotoróę fale whjné betá súmó taleyóló bete tuénérápó. Whj̄ me detamo, ama tué tiki fosópa, ti kale syaae kaae qlané *namba* taleyóló bete tuénérápó. Ti ai *nambata*, mo whjné *namba*-pó. Ai sekéné ama *nambata* 666-pó.

14

Sipsip hupu maleró 144,000 so whj̄rapetamoné yale ala

¹ Téró yálo kelalemó, ę daale felekepaae anóló Saion hasi fosómó kale *Sipsip hupu* male daapa kelalepó. Aimó 144,000 whj̄rapekélé, atima betámó daae molepó. Ai whj̄ape atimané kutirimótā, kale hupu malené doikélé, Alimané doikélé asęyóló dakeró beterepó. ² Téró yálo wosalemó, hepen bemó sókó wale haleta, węi douq kąatu dere hu kaaeró be sapalaa dorowale hale kaaetamo depa wosalepó. Meta, *kita* kaae qlarapené dere hale kaae depa wosalepó.

³ Téró, u kale whírape atimané kale teteróló kaae tare doasi betere tikipaaekélé, ą bopéróló betó mole doyró betere əlarapepaaekélé, whí disirapepaaekélé, kese anóló daae muluraalu, kae kisi wole fo du betalepó. Ai wole fota, hale mo whíné tué yóló enénipó. I haemó dowi kwia saqsóró Kótóné tao sóró dupurale 144,000 whírapené betä tué yóló enérapó. ⁴ Ti ai daae mole whírapeta, sorapetamo folokolei ala initu detere kaae, i haemó mole alatamo hosekénire whírapepó. Ti noatepae, atimané betere ala folokole yaqsóró ó me alatamo hoseké yaqsóró mo hotowayóló kaae tawaleteinépó. Ti ai whírapeta, *Sipsip* hupu malené dere ala sya fóló erótú beterapó. Ai whírape atimata, hale mo so whí kuamó betó mupa, dupuróló Kótóró *Sipsip* hupu maletamopaae kale kutómó folosóró ʉlumé dere əla, Talepaae hale matere kaae yóló melale 144,000 whírapepó. ⁵ Atimata, kapala fo sawakélé muniru, me hásókó fole alakélé inire whírapepó.

Sore ensel-rapené yale ala

⁶ Téró yalo kelalemó, *ensel* me kae ó sámó sé kutu betepa kelalepó. Ai sekénéta, mo titóróti hale betó tawaaire kisi fo wisi, i hae kwia feamó betó mole so whípaae yó melaairaalu, tarepó. Ti ai fota, betä fake so whípaae maaté yó melaii mei, kae kae *Gavman-né* teteróló kaae tare so whípaaekélé, kae kae fake so whípaaekélé, kae kae be fo bole so whípaaekélé, kae kae tiki daae mole so whírapepaaekélé, yó melaaire fo wisipó. ⁷ Téró ama fo fake yóló duraalu, “Kótópaae winé

sukuturaalu, ama doi betə doasi doi muópóló erae. Ti noatepae, ama fo tokótamo yóló tale-turaalu, kwia melaaire suka kele i sókó wale ape. Térapa, ą aqmó sukóló bituraalu, ‘Aya Tale doasi-ó,’ yóló, ama doi betə sóró horótú betae. Ti amata, hepen beró sàtamokélé, haekélé, doasi węi kęlakélé, fole węirapekélé aleyóló muló betereteinépó,” yalepó.

8 Ai fo yale *ensel* folosóró fi tikimó, *ensel* me kae nalo sya fu bitu duraalu, “Kolokóló dorowóló a mole ape. Doakale doi mole Babilon be hulua kolokóló dorowóló mulapó. Ti ai nópu nokole so Babilon-néta, ama nópu nokole alané aleale keyaa fole *wain* węi hae kwia kae kaemó betó mole so whj feané nópóló melótua yale so, mió kolokó dorowóló ai mole ape,” yalepó.

9-10 Téró kale dere kaae, ai *ensel*-tamo fi tikimó, *ensel* me kae sya fu fo fakeyóló duraalu, “Mepaae whj detamo, kale syaae kaae qlapaae ó ama aso kaae qlapaae, ‘Doa Tale-ó,’ yóló aqmó sukóló bitu, atima kutirimó ó naasemó, ai qlané siri eró betere whjrape ama doakale fopaae buló kwia matere węi nópóló melaalo ai ape. Ai *wain* węi mo węitamo hoseké ini, mo *wain* węitóró Kótóné fopaae butu kwia melaairetei, wutimó tepeyóló mulapó. **11** Atéró atima duku bituraalu, hotu betere sukulita, mo hale holótóró tawaalopó. So whj de kale syaae kae qlaró ama aso kaae qlatamoné, doi sóró horóo, ama doi mole siri sóo, ere so whj atima dętamo ó dilikitamokélé, sęa nóló betere ala mo yaaloméipó,” yalepó. **12** Kótóné kae beteró betere so whjné, ama yae

yóló muló betere fo aqmó sukóló bitu, Yesuné ala eraté fu betaalopó. Ai tuqmó i kale bope yale sekéi alarape wapakélé, haepaae doropóló taaréni, häle beleté fu betereteiné ai ala mo súmó eranérapó.

¹³ Téró, hepen bemó i fo depa yálo wosalepó. “I fo aséyae. Mo mió kaae sóró Taletamo betamó betere so whj sukutepa, ti atima Talené mo wisiró baterapó,” yalepó. Kale Dëi Kepe Wisiné duraalu, “Mo dapó. Ti atimané depe tukó wei ala du beteretei taaróló, saja nóló bituraalu, atimané yale alamó dupu saaire ala felekemó yaalo ai ape,” yalepó.

Haemó yó mole qla ʉlumétepa turukóló saairetei

¹⁴ Téró yálo kelalemó, é daalepaae anóló mo dëi sako tómó, whjné naalema kaae betepa kelalepó. Ama topomó, teteróló kaae tare doasiné deró betere *kold kapané aleale topo tao* deró bituraalu, ama naasené qla ʉlumétepa turukó suatere hekemée wei fosói sepake tarepó. ¹⁵ Tépa, me *ensel* momatere bemó sókó wóló, kale sako tómó betere seképaae fo fakeyóló duraalu, “Naaō tare sepakené kale ʉlumére əlarape turukóló sae. Ti noatepae, mió qla ʉlumépa saaire be dë i sókó wale ape,” yalepó. ¹⁶ Tétepa, kale sekéné tare sepakené i haemó ʉlumé yó mole əlarape fea felesé yóló turukó salepó.

¹⁷ Téró, me *ensel*-nékélé, hekemée wei sepake fosói tawóló, hepen-mó tñene momatere bemó sókó walepó. ¹⁸ Atépa, Talepaae matere qla sukulaa dalatere tikimó si kaae tare *ensel* sókó

wóló, kale sepake tare *ensel-paae* fo fakeyóló duraalu, “Nao ai tare sepake fosóné i haemó yó mole *wain* képi durape ʉlumérapa, sepemó tukóló siré kwęae,” yalepó. ¹⁹ Tétepa, kale *ensel-né* ama sepakené i haemó yó mole *wain* képi du felesé yóló turukó siré kwęyóló, kale képi du döttere doasi tikipaae taae derale fae. Ti kale képi du döttere tikita, Kótóné ama fopaae bole ala kwia melaairaalu, dötü betere tikipó. ²⁰ Doasi be hulua aqró *wain* węi döttere tikipaae taae deratepa, atimané t̄eyiá t̄eyiá yaletikimó, samea doasi sókó felepó. Atéró sókó fele sameata, węi kaae dukulé holóló, *hos* hupuné fālo aqmó depa sale dąleta, 300 kilomita süpó.

15

Węikeró ensel-rapené węikeró doasi sek̄ei alarape tapa kelaletei

¹ Téró yālo kelalemó, hepen bemó mo doasi bete mole ala wisinaale yaairemó dere ala epa kelalepó. Ai kale kelale alata, i ape. Węikeró *ensel-rape* dokó mo kemeróturaalu so wh̄i feapaae dowi sek̄ei ala melaaire węikeró tapa kelalepó. Ai kemeróturaalu dere fota, ti Kótóné ama fopaae buóló kwia melaaire alarape mo ti kemeróturaalu, i węikeró alarapené kemeraalopó. ² Téró yālo kelalemó, *klas-ró* sitamo hosekéróló aleale węi kęla kaae belerepó. Ai węi fóku dēmóta, so wh̄i mo fea hāle ɬla kaae daae mupa kelalepó. Ti aimó daae mole so wh̄ita, kale syaae kaae ɬlaró ɬ suróló aleale asotamokélé, ama doimó sere *namba-kélé*, ai alarapetamo bōe dóló

teteróló wale so whjpó. ³ Kótóné ai daae mole so whjpaae male *kita* kaae qlarape taruraalu, Kótóné kutó diratere whj Moses-ró kale *Sipsip* hupu maletamo dolqanóló du betale wole fo i ape. “Mo doasi fotokó bole Tale Kótóo, naao du betere alata, mo doasi sira yaai dere ala du beterapó.

Take keké nale alimó kaae sóró bitiré waleteikélé, mió i alimó bitiré faaireteikélé, teteróló kaae tare Tale-ó, yáta, naao ere alatóró sya furaalu, mo dono taletu beterapó.

⁴ Tale-ó, whj me de yapaae winé sukutu, naao ere alamó naao doi doasi muaalomeipóló de?

Betä whjkélé yá kaae bitini, yáta dowi alakélé muni, mo kae betere Talepó.

Kae kae hae kwiamó betó mole so whj yá beterepaae wóló, yá aqmó sukóló bitu, Doa Tale-ó yóló dukirótú betaalo ai ape.

Ti noatepae, naao mo donoyóló taletu betere alarape take hiróló mualetei, mió so whj feané kolópóló häkeamó muló beterapó,” yalepó.

⁵ Ai alarape yóló kemetepa kelalemó, ó hepenmó momatere be tý tukwé fóló molepó. Ai momatere beta, Kótóné ama so whj tao saalopóló dirii fo muló betere kuti bepó. ⁶ Téró kelalemó, kale wéikeró *ensel*-rape atimané wéikeró sekéi alarape tawóló ai momatere bemó sókó walepó. Atimané deró betere kutita, mo dë tekée fóló kasa kasai *linen* kuti deróo, *kold kapané* dokale to atimané deró betere kuti teteróló bopemó sóo, epa kelalepó. ⁷ Téró, kale doyró betere

olarapekó betané kale wéikeró *ensel*-rapepaae *kold kapané* aleale wéikeró okopoi nukurape dokóralepó. Ai nukurapemó, mo ti betó tare Kótóné ama kwia melaaire fopaae butere ala fayóló molepó.⁸ Kótóné ama ere ala wisinaale häkearaterere alaró ama doasi fotokötamoné momatere be dolomó sukuli kaaróló fāneteiné, whj fókélé mo enénipó. Kale wéikeró *ensel*-rapené tare wéikeró dowi sekéi alarape melóló kemenipatei, ai be dolopaae folo hapale honénipó.

16

Kótóné fopaae bole ala belere okopoi nukurape

¹ Téró yalo wosalemó, momatere bemó sókó wale foné kale wéikeró *ensel*-rapepaae fo fakeyóló duraalu, “Kótóné fopaae buluraalu kwia melaaire ala okopoi nukumó beleróló diaaq ai taretei, haepaae sunée derále fae,” yalepó.

² Ai fo depa, kale kolosale *ensel* fóló ama tare okopoi nukumó belere qla sóró fóló, haepaae sunée deralemó, kale syaae kaae qlané siri eróló, ama aso aqmó sukóló betó mole so whjné tikimó, dotopo yóló mo doasi dele su betaaire sonaalei humu fulu deralepó.

³ Téró kolosale noma *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere qla doasi wéi kēlapaae sunée deralemó, kale wéi mo sameatóró alée felepó. Ai sameata, mo ti sukále whjné samea kaae hōkoloipó. Até yaletikimó, wéi kēla tuqmó betó mole olaraperó ere olarapetamo mo fea sisiraae felepó.

4 Téró, kale dou noma *ensel-né* ama tare okopoi nukumó belere qla, doasi fole węiró ąmale węirapetamopaae sunée deralemó, samea alée felepó. **5** Téró yálo wosalemó, kale doasi fole węirape kaae tare *ensel-né* duraalu,

“Naaø taletere alata, mo donotóró tale yóló kwia materetei mo wisirapó.

Ti noatepae, yáta takekélé betoo, miókélé betoo iru, dowi ala mo betakélé munire Tale beterapó.

Téru, fo tokótamo yóló tale yóló kwia matere alata, mo donoyólótóróti ai yale ape.

6 Ti noatepae, naao kae beteró betere so whjró naao fo eratere kóló whjrapetamo dale kwia tokó móituraalu ai sókó fele samea nöpóló materetei, mo donorapó,” yalepó.

7 Téró yálo wosalemó, Talepaae moma yóló simó sukylaa dalatere tikimó etei fo yalepó.

“Mo doakale fotokó bole Tale Kótó-ó, yáta mo fotóró bulu, naao tale yóló kwia matere alakélé mo donotóró dapó,” yalepó.

8 Téró, kale dou *ensel-né* ama tare okopoi nukumó belere qla suka betepaae sunée deralemó, siné so whj dolo baalu sorokó faaire fotokó mené sumó melalepó. **9** Atéró dokole si supuné atima tiki turó baalu sorokó felepó. Até dere supumó, Kótóné doi doróló ą eratere fo du beterepó. Atimapaae atei kaae susupui ala eratepatei, atimané du betere dowi ala taaróló, tué tiki fetenipó. Téruraalu, Kótóné doi doasi muópóló eraaire alakélé hóyóló, dowqae fu betalepó.

10 Kale apo *ensel-né* ama tare okopoi nukumó belere əla, kale syaae kaae əlané teteróló kaae tare tikimó sunée deralemó, ai hae kwia fea dilikiyó felepó. So whj supumó atéró kakutu bitu, atimané hapetei turukóló nuku betalepó.

11 Atimané tikimó daae mole humu dotoporó siné dale deteraatamomó kakutu bituraalu, hepen bemó betere Kótóné doi doróló, tekaní fo du betalepó. Tétu, atimané yale dowi ala taaróló tué tiki feteyóló betaalo hóyóló, dowi ala yaaitei dowqae fu betalepó.

12 Kale apomi *ensel-né* ama tare okopoi nukumó belere əla doasi fole Yupretis wéipaae sunée deralemó, kale suka hoterepaaeróló teteróló kaae dilikiyó mole topo whjrape waaire tü mulóturaalu, kale wéi tiki dikalepó. **13** Téró yalo kelalemó, sore dowi keperape sepéerape kaae beterepó. Ai dowi kepe atima, me wuli disóné kólómó sókó wóo, me syaae kaae əlané kólómó sókó wóo, me Kótóné fopóló kapala fo yó matere whjné kólómó sókó wóo, yalepó. **14** Ti ai keperapeta, kae kae kelemei alarape erótú betere sekérapetó. Doa fotokó bole Tale Kótóné ama tukóló muló betere doasi be dêmó, Taletamo bóe daaire whjrape mei yaqsóró, i hae kwia feamó teteróló kaae dilikiyó mole topo whjrapaæe bóe daalopa ape yóló, dape siré kutu beterapó.

15 “Térápə əta, əlémi nokole whj kaae waalo ai ape! Atéyaalopa, whj me de noke fió muni turukó holóló bitu, ama deratere kuti ə betere tikimótóróti muló betae. Atétere whj ə Talené wisiró beterapóló hajné sukəalo ai ape.

Ti noa yaqsóró mei, ama tiki daapi häle furaalu hale yaqsóró dapó,” yalepó.

¹⁶ Téró, atima fóló kale topo whjrape dape siré kweyóló, Israel fake so whjné Hibru foné doi muló betere, Armakedon haepaae tourále walepó.

¹⁷ Téró kale wéike *ensel-né* ama tare okopoi nukumó belere qla sá gó tuámó sunée deralemó, kale momatere be tuámó teteróló kaae tare doasi betere tikimó fo fakeyóló duraalu, “Mió ai kemeyale ape!” yalepó. ¹⁸ Ai fo yalemó, epée fitja yóo, be sá kili kili yóo, doasi sapalaa dorowóo, mo doasi bao yóo, yalepó. Take i haemó betale so whjné etei kaae bao depa mo kilinipó. ¹⁹ Ai bao duraalu, kale doasi be hulua tekeyóló sore fake daane fóo, i hae kwia feamó té mole doasi be huluarapekélé kolokóló doropóo, yalepó. Kótóné kale doasi doi mole Babilon tué muturaalu, ama dowi fopaae bole *wain* wéi wutímó tepeyóló, kale so nópóló melalepó. ²⁰ Wéiné bopéróló daae mole hae kwia fea daani, alu yó molepó. Doasi daae mole hasi fosórapekélé kelalemó daani, aluyó molepó. ²¹ Ó sámó doasi *ais* kapo du kaaené whjrape téiya yaai dorowalepó. Ai dorowale *ais* kanerape seké dáleta, 50 *kilogram-pó*. Atimapaae atei mo dowi sekéi ala erateremó, Kótó eróló tekani fo du betalepó.

17

Syaae kaae qla tómó betere somó yale fo

¹ Téró, kale wéikeró okopoi nuku tare *ensel-rapekó* betá é beterepaae wóló duraalu, “Kale

wéirape tómó betere doasi doi mole nópu nokole soné dere alamó, kwia melaairetei yálo yapaae yó melaalopa ape. ² Ai sota, i hae kwia fea teteróló kaae tare topo whírapetamo nópu nuku betalepó. Téró, kale soné i hae kwiamó betó mole so whíkélé, nópu nokole *wain* wéi melale tikimó topo doyóló keyaa fu betalepó,” yalepó.

³ Téró, é kale Dëj Kepe Wisi tuámó betepa, *ensel-né* so whíkélé bitini hale kópu kaae fi tikipaae beleyóló sóró felepó. Aimó bituraalu kelalemó, betá so mo sonaai syaae kaae qla tómó beterepó. Ai syaae kaae qlané ama tiki turó, Kótó agratere doirape aséyó bopéróo, wéikeró toporape daayóo, naase tamo sekérape daayóo, epa kelalepó. ⁴ Kale soné ama kutita, mo sonaairó sukutqitamo deróo, ama aure qlarapekélé, *kold kapané* alealeteiné hore hore yóo, mo doasi moniné sere kasa kasai kaneró du dui meleketamo sóo, erepó. Ama naasené tare *kold kapané* aleale wuti dolomó ke-laalokélé mo sonaalei qlaraperó ama nópu nokole alané bólutamo deyóló fáfanó beterepó. ⁵ Ama kinóló mole doi kutirimó aséretei i ape.

DOASI BABILON-TA, NÓPU NUKU BETERE SORAPERÓ I

HAEMÓ MOLE KELAALO MO SONAALEI

ALARAPETAMONÉ HAMAPÓ.

⁶ Téró yálo kelalemó, Kótóné ama kae beteró betere so whí atimakótei, mepaae Yesuné yale ala i ape yóló yó melateremó dale so whjné samea naletikimó kale so q topo doyóló keyaa fu beterepó. Atétere ala kolóló, é sira yale súpó. ⁷ Atétepa, kale *ensel-né* épaae duraalu, “Ya noatepa siratu bitute? Ai wéikeró topo daayóo, naase tamo seké daayóo, ere syaae kaae qlaró

ama sisó tómó betere sotamoné kinóló mole ala bete yálo yapaae häkearóló yó matapa wosae.
⁸ Naaō kelale syaae kaae qłata, take betaletei, mió bitinipó. Tépatei, take mo apaae derepale wosono dolomó sókó holóló, ą doraai dąle muló betere tikipaae faalo ai ape. Mepaae so whj i haemó bitu, atimané doi take keké nale alimótei mo ti betere buk-mó munipó. Atére so whjné kale syaae kaae qla kilituraalu, doasi sira yaalopó. Ti noatepae, take ą betepa kolóo, mió bitini alu yóo, nalo momó sókó wóo dereteinépó.

⁹ Naaō ai kelale alata, mo kisipa tiki fosó fosoyóló dotoróę fale whjné betą bete tokóló kolóló tuénérápó. Kale węikeró toporapeta, ti kale soné ama ero dée daalóló betere węikeró hae durapepó. ¹⁰ Me beteta, ti kale teteróló kaae tare węikeró doasi topo whjrapepó. Ai węikeró whjrapekó, aporó whjrape atimané teteróló kaae tare ala kemeyalepó. Até yóló betą whjné teteróló kaae tare ala betą hąle erapó. Atépa, nalo me whj wouraalu, ama teteróló kaae tare ala sawa sukamó maaté kaae tawaalopó. ¹¹ Ai kale syaae kaae qla take betaletei, mió bitinipó. Ąta kale teteróló kaae tare węikeró doasi topo whjrapekótei, ąkélé atimatamo touróturaalu bokówalerápó. Ai węikeró topo whjrapetamo betamó beteretei, ą doraai tukóló muló betere alapaae fu beterapó.

¹² Naaō kelale naase tamo sekérapené beteta, naase tamo teteróló kaae tawaaire doasi topo whjrapepó. Ti mió atimané teteróló kaae tawaaire ala sini, téyópó. Take atima doasi doi

muópóló mené sóró beteraalopó. Atéró sóró beterminatepa, kale syaae kaae qlatamo betä bitu, sawa sukamó teteróló kaae tawaalopó. ¹³ Atima fea mo betä kisipatóró muóló, kale syaae kaae qlapaae naaotóró kaae tawae yóló, fotokoró teteróló kaae tare alatamo melaalopó. ¹⁴ Ai fakerape atima touyóló kale *Sipsip* hupu maletamo bóe daalopó. Téyaalotei, kale *Sipsip* hupu malené atimatei dóló teteraalopó. Ti noatepae, ata i haemó betó mole talerape teteróló kaae tare Tale betóo, mepaae hae kwia teteróló kaae tare topo whjirape teteróló kaae tare topo whj betóo, erapó. Atéru, a sya fóló ama ala eró tare so whjta, ti ątamo betamó betaalopó. Atimata, ama ape yóló sókó su yóló, kae beteró betere so whjpó,” yalepó.

¹⁵ Téró, kale *ensel*-né ępaae duraalu, “Kale nópu nokole so betere węirapené beteta, i ape. Kae kae tiki daae mole so whjkélé, kae kae touró betere fakekélé, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whjkélé, kae kae be fo bole so whjkélé mo fea tómó, ai so a beterapó. ¹⁶ Kale syaae kaae qlaró naase tamо sekérapetamoné kale nópu nokole so hóróló, bóe daalopó. Atéturaalu, ama kuti fea sorokóló taae faróló tiki daapi hale betepa, ama tiki mi fea sorokóló nóló diri hale simó sukylaa dópóló biliraalopó. ¹⁷ Ti noatepae, kale naase tamо sekérape atima fea fo dokóló betä tué mutu, atima teteróló kaae tare fotokó kale syaae kaae qlapaae melaalopó. Até yaaire alata, Kótóné ama eraalopó yóló muló betere fo dokonótú mo erópóló, atima tuapaae bulaalopó. ¹⁸ Nao ai kelale sota, i haemó betó mole topo whjirape

teteróló kaae tare doasi doi mole be huluapó,” yalepó.

18

Babilon kolokóló derepele fo

¹ Ai ala yóló kemetepa, me *ensel* hepen bemó dorowou betepa kelalepó. Ai sekéné, fea ala ama teteróló kaae tawóló beterópóló, mené ą sóró beteró beterapó. Ą tuamó ere kokqné sini dē wisinaale i hae kwia feapaae dəralepó. ² Téró, kale sekéné mo doasi fo fakeyóló fotokqiné duraalu, “Ai kolokó dorowóló mole ape! Kale doasi doi mole be hulua Babilon kolokóló dorowóló mulapó.

Ti ai sota, dowi keperape betere be alée fóo, mepaae kae kae dowi keperaperó hókolo yóló kelaalo mo sonaalei barapetamo, betere tiki alée fóo erapó.

³ Ti noa betené mei, hae kwia kae kaemó betó mole so whj̄ ai soné ama nópu nokole ala tokóló yateiné *wain* wēi nóló, keyaa fu dere kaae du betalepó.

I hae kwiamó betó mole so whj̄ teteróló kaae tare topo whjrapekélé, kale sotamo nópu nukua yalepó.

Ai soné ama doasi nélire alané, i hae kwiamó qla qla dotonóló duputu betere so whjné *moni* mo dekéró siré feleteiné néli whj̄ betalepó,” yalepó.

⁴ Téró hepen bemó me i fo depa wosalepó. “Yalo so whj̄-ó, ai sotamo betere so whj̄ kua dolomó beteretei taaróló sókó ape.

Ama du betere dowi alarape diçpaae tokó melóturaalu, ama saaire dowi sekéi alarape diákélé saqsórópa, taaróló ape.

⁵ Ti noatepae, ai soné Kótóné yóló muló betere fo tikale dowi ala muté holóló, hepen bepaae sókó horapó.

Atéremó, melaaire dowi kwia Kótóné keteréni, kisipa hale yó tarapó.

⁶ Kale soné ama melatua yale wéi ąpaae tokó mótu, ama male sú tómó me beleróló ątei nópóló melae.

⁷ Kale so ą doasi doi mulapóló, wisi wisi ąla dekeró nuku betale sütóró, susupui alaró dekené sukutere alatamo sónpóló melae.

Ama tué tiki tuámó bopé fake dere ala bulu, ‘Eta, mo doasi teteróló kaae tare topo so betereteiné ę wulia so betepapakó woltere ala enénipóló,’ kisipa mutu beterapó.

⁸ Atéreteiné, mo betá sukamó ama sónpóló däle muló betere sekéi alarape hásokó feni, mo saalo ai ape.

Ai alarapeta, i ape. Sukutere alakélé, dekené sukuturaalu wole yaaire alakélé, wotené sukutere alakélé, tiki siné dóló sukulaa dokole alakélé, ai ala fea mo amatóró saalo ai ape.

Ti noatepae, ai somó dowi kwia melaaire Tale Kótóta, mo doasi fotokó bole bete Talepó,” yalepó.

⁹ Ai sotamo nópu nokole ala yóo, ama wisi wisi ąla sóo, du betere teteróló kaae tare topo whjrapené ai kale so dukuraalu, hotere sukuli kelalepó. Atétepá, atima kale so dekené sukóló

woletu betaalopó. ¹⁰ Kale so atéró duku bitu, susupu sóró kaketu betere alamó, atima wituraalu, tika mo umó daae mulu, i fo yaalopó.

“Mo doa wió! Doasi doi mole be hulua-ó, wió yae!

Doasi fotokó bole be hulua Babilon, ya draalopóló tukóló muló betere alata, betá sukakelemótóró mo ti doróló ai kemeyale ape.”

¹¹ I hae kwia feamó qla qla dotonóló duputua yale whírapené kale so dokole kolóló, dekené sukuturaalu, moló-u yaalopó. Ti noatepae, atimané qla olarape take yale kaae whírapené momó kae duputimipó. ¹²⁻¹³ Atimané atéró dotonótú betere qla olarape i ape. *Kold kapa, silpa kapa, doasi moni sere kasa kasai kanerape, meleke kaae, du dui qla, linen* kuti wisinaale, sukutai kuti, *silk* kuti, sonaai kutikélé, fetera kaae qla *sitron* nikélé, hupu sekéné aleale kae kae qlakélé, doasi *moni* sere nikélé, *brons kapa, aiyon kapa, be tētere kane fake* wisinaalekélé, *sinamon* fetera kaae olaró mepaae kae kae fetera kaae qlatamokélé, simó bilitepa felé kēlaa wale ni sekaé kaae qla mura ni fékélé, *frenkensense* ni fékélé, *wain wéikélé, Olip* ni duné aleale welkélé, *flawa* wisinaaleró *whit-tamokélé, bulmakau* hupuró *sipsip* huputamokélé, *hos* hupuró ama sjyóló só kotere qlatamokélé, wae sóró kutó diratere so whíró häle mo betere so whítamoné tikiró asotamokélé dupu yaalopó.

¹⁴ Atimané i fo yaalopó. “Naaō senée du betale ni du mo ti aluyalepó. Naaō wisi wisi olaró néli butukutu betale ala wisinaaletamo

aluyaleteiné momó kae kelaalomeipó.” ¹⁵ Téró, ai kale dosayale qla qlarape dotonóló néli botokó fu betale whírape atima kale so doasi susupu sóró kaketu betere alamó, atima wituraalu, tumó daae mulu, dekené sukóló fakeyóló etei wole fo yaalopó.

¹⁶ “Doasi wió yae! Doi mole doasi be hulua-ó, ya tuámó betó mole so whjné aure qla qlarape i ape. *Linen* kuti wisinaalekélé, sukuṭai kuti, sonaai, *kold kapa*, doasi *moni* sere kaporó du dui melekerapetamoné au wisinaale yóló néli whj betaletei, mió wió yae.

¹⁷ Doasi *moni* sere wisi wisi qla fea haleke sukamótoró doyóló ai kemeyale ape.

Doasi wéi nuku só kotere so whjkélé, ai nukumó kotere so whjkélé, nuku tuámó kutó ditere so whjkélé, *moni* saaire kutó ditere so whjkélé, mo fea tumó kese anóló daae muaalopó.”

¹⁸ Kale so dukuraalu hotere sukuli kolóló, atimané i fo yaalopó. “Atei kaae doi mole doasi be hulua wisinaaleta, me kae mei, mo betatóró tēnapó,” ¹⁹ Atétepá, dekené sukuṭuraalu, atima hae diyóló, etei wole fakeyóló du betaalopó.

“Wió! Doasi doi mole be hulua-ó, wé! naao teyae.

Ai soné doasi wéi nuku talerape atima *moniné* doasi néli whj beteralepó.

Téyale sotei, haleke sukamó ą mo ti doyalepó.

²⁰ Ó hepen bemó betó mole doasirape-ó, ai sopaae eratere alamó dią hajné sukuṭu betae.

Kótóné dowi ala kemeróló kae beterale so whjkélé, *aposel* whírapékélé, Kótóné fo

eratere kóló whírapekélé, hajné sukutu betaе.

Ti noatepae, ai soné diapaae erale sekéi alamó, kwia Kótóné ąpaae tokó melalepóló, dią hajné sukutu betaе.”

²¹ Téró, doasi fotokó bole *ensel-né* mo doasi kane fake tao sóró doasi wéi kéla tópaae taae deróló duraalu,

“I doasi kane taae derótú dere kaae, kale doi mole Babilon be hulua kolokó dorowóló, mo ti doratere be, momó kae týaalomeipó.

²² Ya tuámó *kita* kaae ąlané halekélé, wole fokélé, fó wutiné haléró *kapané* aleale ukulumó wutiné haletamo momó kae wosaalomeipó.

Be tétére ala ó nuku wisiratere ala ó kae kae fosó fosóterere whírape mo feata, Babilon ya tuámó mo kolókélé yaalomeipó.

Whiti o du deráketuraalu, kane fakené halekélé, momó kae wosaalomeipó.

²³ Kale *lamp* sáné dérótú beteretei, momó kae déraalomeipó.

Soró whítamo dokóló ąla deturaalu, hékese detere fo momó kaae wosaalomeipó.

Nao ąla ąla dotonóló duputua dere whírapeta, i haemó doasi doi mole whírapetó.

Nao isi whjné dere alané kae kae *Gavman-né* tétéroló kaae tare aqmó betó mole so whíkélé, fea kópaae ąlisóró fu betalepó.

²⁴ Kale so tuámó, Kótóné fo eratere kóló whírapekélé,

Kótóné ama kaae beteró betere so whíkélé,

bóené mepaae i haemó betó mole so whj
dale sameakélé ą tuämó mupa kelalepó,”
yalepó.

19

Talené doi hale sóró horópóló yae!

¹ Ai ala yóló kemetepa wosalemó, ó hepen
bemó so whj mo häle qla kaae wó muluraalu fo
tiki whaa du betalepó. Atéró duraalu,
“Talené doi hale sóró horae.

Mo ti aluyaqsóró tao sere alakélé, ama ere
alané doasi doi mole alakélé, fotokó doasi
bole alakélé, bete Tale djané Aya Kótó
ątórótípó.

Ti noatepae, ama taleyóló só deratere ala hóko
ini, mo alatóró sya furaalu, dono taletua
dapó.

² Atéturaalu, kale doasi doi mole nópu nokole
soné ama du betale alané i haemó betó
mole so whj kópaae faróló doralepó. Até
yale alamó, Kótóné ama kutó diratere
whjirape dóló sókó fale sameamó kwia tokó
malepó,” yalepó.

³ Téró atimané momómo fo fakeyóló duraalu,
“Talené doi hale sóró horae.

Kale so duku bituraalu hotere sukuli tukókélé
ini, häle holótórti tarapó,” yalepó.

⁴ Ai fo deremó, kale 24 whj disiraperó kale
doyró betere qlarapetamo kale teteróló kaae tare
doasi betere tikimó deraapisa fóló fió mulu fo
fakeyóló duraalu,
“Mo kée, Talené doi hale sóró horópóló yae!”
yalepó.

5 Tétepa, kale teteróló kaae tare doasi betere tikimó sókó wale foné duraalu,

“Talené kutó diratere so whírape-ó, diq ąpaae winé sukóló, doasi doi mole so whíró doi munire so whítamo feané dä teteróló kaae tare Kótóné doi hale sóró horótú betaе,” yalepó.

6 Tétepa yalo wosalemó, so whí mo hale qla kaae wó muluraalu dere fo tiki whaata, mo doasi wéi dou kąatu dere hu kaaeró doasi be sapalaа dere kaaetamo yóló duraalu,

“Talené doi hale sóró horae.

Dä kaae tare doasi fotoko bole Kótóné qla fea amatóró teteróló kaae tareteiné ama doi hale sóró horae!

7 Dä fea hajné sukóló hékseturaalu, ama doi doasi muópóló hale sóró horaalopa siépe.

Ti noatepae, kale *Sipsip* hupu malené so dokaaire be dë sókó wapa, kale sekéné dokaaire soné ama auyaaire qla qla donoróló muló beterapó.

8 Kale so ą derópóló, fokó fale dëi *linen* kuti wisinaale melalepó,” yalepó.

Ti ai kale dëi *linen* kuti wisinaaleta, Kótóné ama kae betere so whírapené du betale mo donoi alapaae dó faróló erapó.

9 Tétepa, kale *ensel-né* ępaae duraalu, “I fo asęyae. Kale *Sipsip* hupu malené so dokaairaalu, qla deyaalopa ape,” yóló dape sere so whí mo doa hajné sinópóló yae. Téró ama duraalu, “Ita, Kótóné ama kólómó sókó wale fotóró dapó,” yalepó.

10 Até deremó, ę ama hó aqmó deraapisa fóló fió mulu, ąpaae moma yaai yalepó. Atéyalemó, ama duraalu, “Atékese! Ęta, yaró Yesuné yale ala mopóló eró tare so whjrapetamo dą betą kutó diratere seképó. Térapa, Kótó aqmó sukóló bitu, ąpaae betą moma yae. Ti noatepae, Yesuné yale ala etérópóló yó matere alané Kótóné kóló whjrapené dere fo fea bete hąkearótú beterapó,” yalepó.

Dęi hos hupu tómó betą seké whj betepa kelale fo

11 Téró yálo kelalemó, hepen be tų tukwę fóló, dęi *hos* hupu ę daalepaae anóló daalepó. Ai hupu tómó betere whj mo foné betetóró bitu, Talené ala eró tare Seképó dua dapó. Ai sekénéta, fo tokóló taletere alaró bóe dele alatamo, mo donotóró dua dapó. **12** Ama keleta, mo si mi kaae buóo, ama topomó kale tțeteróló kaae tare doasiné deró betere topo taorape deróo, erepó. Ama tikimó asęyóló muló betere doita, mo whj betanékélé tuęni, ama betą tuęrapó. **13** Ama deró betere kutita, samea belere dolopaae deróló sókó sale kuti deró beterepó. Ai sekéné ama doita, ti Kótóné fopó. **14** Hepen bemó bóe dele *amirape* atimané deró betere kutita, mo fokó fale tikimó dęi *linen* kuti wisinaale deróló, dęi *hos* hupurape tómó betóló, kale sekéné sisómó wó tarepó. **15** I hae kwia feamó betó mole so whjtamó bóe dóló tțeteraairaalu, bóe dele fosói sepake ama kólómó sókó wapa kelalepó. “Amata, *aiyon kapané* aleale nópulu taru, haemó betó mole so whj fea ama tțeteróló kaae tawaalopó,” Ai sekénéta, mo

doasi fotokő bole Kótóné dowi fopaae buló, kwia melaaire *wain* képi du węi döttere tikimó tēiya tēiya du beterapó. ¹⁶ Ama deró betere fōloī kutiró fasatamomó etei doi asērepó.

TĘTERÓLÓ KAAE TARE WHİRÁPE KAAE TARE DOASI
BETÓO,
I HAEMÓ DOASI QLA QLA TALERAPE TĘTERÓLÓ KAAE
TARE TALE BETÓO,
erapó.

¹⁷ Téró yálo kelalemó, betą *ensel* suka ke tómó daalu, kale sikimó sé kotere barapepaae fo fakeyóló duraalu, “Kótóné ama doasi qla deyaalopa, dią fea betapaae tourale ape. ¹⁸ Ti hale mei, Kale tęteróló kaae tare doasi whirapekélé, diki tare whirapené topo whirapekélé, mo doasi fotokő buló bóe dele whirapekélé, *hos* hupuraperó ai hupu tómó betóló kotere whirapetamokélé, mo hale betere so whiraperó wae sóró betere so whirapetamokélé, mo doasi doi mole whiraperó doi muni hale betó mole so whirapetamokélé, i dosayale so whirapené tiki mirape dią naasepólópa, tourale ape,” yalepó.

¹⁹ Téró yálo kelalemó, kale *hos* hupu tómó betóló wale whiró ama bóe dele *amirapetamo* atima daae molepaae, kale syaae kaae ɔlaró hae kwia fea tęteróló kaae dilikiyó mole doasi topo whirapetamokélé, atimané bóe dele whirapekélé touyóló, bóe daai wou betepa kelalepó. ²⁰ Téyaletei, kale syaae kaae ɔlaró, Kótóné ama kóló whjpóló kapala fo yó matere whitamo tawóló dokóló mulalepó.

Ti ai kale kapala fo yó matere kóló whjné kale

syaae kaae qlané doi doasi muópóló kae kae kelemei alarape erótú betalepó. Ti ama ai kelemei alarape yó melatikimó, syaae kaae qlané siri sóo, ama aso aqmó sukóló bituraalu, dukiratere fo yóo, du betale so whírape kópaae fópóló dilikitu betale whíjpó. Téró, ai kale dokóló mulale seké tamo, betepatei doasi *sulpa* si duku betere wéi këla belerepaae taae deralepó. ²¹ Téturaalu, atimaamoné bóe dele whírapeta, kale *hos* hupu tómó betóló wale whíjné kólómó sókó wale sepakené mo fea dóló muó mupa, barapené tiki mi nóló depe watamo fua yalepó.

20

1,000 ba fo tuqmó yaaire ala

¹ Téró yálo kelalemó, ó hepen bemó *ensel* dorowou betalepó. Ai sekéné ama naasenéta, mo apaae derepale osono dolo tý kinaaire *kiró* mo doasi *sein* képitamo tarepó. ² Ai *ensel*-né kale wuli disó botokó sóró tawalepó. Ai disóta, mo taketi bitiré wale wulipó. Ama doita, Satan ó Kótótamo bóe du betere dowi kepepó. Å dokóló muló betepa 1,000 ba fopi kemeraairaalu dokalepó. ³ Téró, *ensel*-né kale wuli disó tawóló, mo apaae derepale osono dolopaae sóró taae deróló, tý kinóló diriratere qlané mo ti diriralepó. Ti aita häle mei, i hae kwiamó betó mole so whí ama momó kae dilikóló kópaae falaqsóró, 1,000 ba fo tuqmó häle beteralepó. Ai ba forape kemetepa, kílipaae sawatamo sukmó maaté ą sókó daalóló, häle beterópóló eraalopó.

⁴ Téró yálo kelalemó, teteróló kaae tare doasi betere serapemó fo tokýóló taletere whírape betó molepó. Aimó, Yesuné yale alarape i ape, yóló yó matere foró Kótóné fotamo yó materemó, depa tikale so whíné keperapekélé, betó mupa kelalepó. Ti ai so whírapeta, syaae kaae əlaró ama asotamo aqmó sukóló bitu, dukiratere fo ini yóo, ama siri atimané kutirimó ó naasemó dakeratere hó dua yóo, yale so whírapené keperapepó. Ai sekérape atimata, kepaayóló bituraalu, Yesu Kerisotamo betamó 1,000 ba fo tuqmó teteróló kaae taté fópóló sóró beteralepó. ⁵ Téró, kale hale sukale whírape atima hapale kepaani, 1,000 ba fo kemeyale kílipaae, ti kepaayóló betó muaalopó. Ti aita, folosóró kepaayóló betereteipó. ⁶ Ai kale folosóró kepaayóló betere so whíta, Kótóné ama kae sóró beteró betereteimó, mo hajné sukóló betó mulapó. Tamo dakoróló sukutere alané atimapaae me sekéi ala eranénipó. Téni, atima Kótóró Yesu Kerisotamopaae momaratere so whí bituraalu, átamo betamó teteróló kaae taté fóló 1,000 ba fo kemeyaalopó.

Satan doasi dele tuqmó beteraire fo

⁷ Téró ai kale 1,000 ba fo kemetepa, Satan ə dipula beteraletei fópóló sókó daalaalopó. ⁸ A atéró sókó daalatepa furaalu, i hae detene fale douró kwiamó betó mole Kok fake so whíró Makok fake so whítamokélé dilikóló, dape siré kwéyóló bóe daai, betapaae tourále waalopó. Ti ai so whí, fea touróturaalu, wéi atiká súpó. ⁹ Ai tourale amirape atima, delaapemó daayóló doasi mulure hae tiki mo súróló wou, Kótóné ama

so whj betere tiki boperóló betó molepó. Ai so whj betere tikita, ti Kótóné ama yaala sókó fóló mole be huluapó. Atima atéró be naai boperale wóló betó molemó, ó hepen bemó si sókó dorowóló atima mo fea doló kemeralepó. ¹⁰ Ai kale siné doló kemerale so whj dilikale Kótótamo bóe du betere dowi kepe ąta, kale *sulpa* si dó tare węi kęla belerepaae taae deralepó. Take kale syaae kaae qlaró Kótóné ama kqłó whjpóló kapala fo yó male whjtamo taae derale kaae ąkélé atéró taae deralepó. Atima atéró bituraalu, diktamokélé, dętamokélé, doakale dele doasi sóró kaketu betere alata kemekélé ini, hąle yótóróti tawaalopó.

Sukgle so whjtamo fo tokqló tale yaire fo

¹¹ Téró, kale teteróló kaae tare doasi betere deı *sea* kolóo, ai *sea* tómó betere seké kolóo, yalepó. I haeró sätamota, ai kale doasi kilitu botokó feletei, kinaaire tiki meipó. ¹² Téró yälo kelalemó, take sisiraae fele doasi doi mole so whj ó doi munire so whj, doasi betere tipaae anóló daae molepó. Atima atéró daae mole tuämó, *buk*-rape dąae faróló muó molepó. Me dąae faróló mole *buk*-ta, mo titóróti betó tare *buk*-pó. Take kale sisiraae fele so whjrape atimané yale alarape fea kale *buk*-rapemó asęyóló moletei, kolóló taleyalepó. ¹³ Kale węi nóló sisiraae fua yale so whjta, doasi węi kęlané dotonale holoo, mo sukutere so whjrape fóló betere bemó betó mole so whjkélé, ti ai benétei dotonale wóo, sukutere alané tao tare so whjrapeta, ti ai alanétei dotonale wóo yalepó. Atéró wóló betó mupa, atima dokę feané yale ala

donotóró taletua yalepó. ¹⁴ Téró, kale sukutere alaró sukaļe so whjrapetamo betó mole tiki kale doasi si duku betere wēi kēla belere dolopaae taae deralepó. Ti ai si duku betere wēi kēlapaae taae deraleteita, tamoróló sukutere tikipó. ¹⁵ Téró, mo ti betere *buk-mó* doi munire so whj kale si dó tare wēi kēla dolopaae taae deralepó.

21

Kisi Jerusalem be

¹ Téró yaļo kelalemó, me i ala erepó. Take mole haeró hepen betamokélé keméróturaalu doasi wēi kēlakélé kemeralepó. Téturaalu, kisi hepen beró haetamo sókó wóló mupa kelalepó. ² Téró yaļo kelalemó, dowi ala betkélé munire kisi Jerusalem be hulua wisinaale, Kótó betere hepen be taaróló dorowou betalepó. Ai be huluāne ama ere alata, so seimale ą whjtamо dokaaí kolóló kokçoné sukj kuti wisinaale derótú dere kaae erepó. ³ Téró yaļo wosalemó, kale tēteróló kaae tare doasi betere tikimó fo fakeyóló duraalu, “Mió, Kótó ą betere be dorówóló so whjtamо muóo, ąkélé atimatamo betoo, yaalopó. Atéru, atima ama so whjtoró betepa, Kótó atimatamo betamó bitu, atima tēteróló tare Tale betaalopó. ⁴ Atéró, so whj feané wole kaape ai sekéné helekóló kópuraalopó. Tétu, sukutere alakélé, dekjené sukoló wole dere alakélé, moló hu dere alakélé, dele sere alakélé, momó kae yaalomeipó. Ti noatepae, folosóró yale alarape fea mo ti keméró betereteinépó,” yalepó.

⁵ Téró kale teteróló kaae tare tikimó betere doasiné duraalu, “Fea qla fea yálo kae kisi aletu beterapó! Térapa, yálo i yale fo naao aşyæ. Ti noatepae, i dere fota, mo yaai dere ala dapóló diaaq tué tiki tiranérapó,” yalepó.

⁶ Téró ama ępaae duraalu, “Ai alarapeta, fea ai yóló kemeyale ape. Eta, Alaparó Omekatamo bituraalu, kaae sereteiró kemeratereteitamo, mo ętórótipó. Whj me de wéi nokole depa, mo ti betó tare tikimó wó tare wéi me qlané dupuni, hale nöpóló yálo melaalopó. ⁷ Whj me de ą tų wisipaae faai fəlalemó, sesétepakélé hepée taae faróló wale whjné i qla olarape fea take ama saalopó. Téturaalu, ę ą teteróló kaae tare Kótó betóo, ą yálo naale betóo yaalopó. ⁸ Téretei, atimapaae me sek̄ei ala eraqsóró witu, ę taaróló fele so whjékélé, whjné sotamo dere ala kaae yóló whj hamomatamotei dowi ala du betere so whjrapekélé, whj dele whjrapekélé, nöpu nokole so whjékélé, kapo nipaae momatere alaró herei whétamoné whj dele so whjékélé, kapala fo dere so whjékélé, mo fea atima betaaire tikit, *sulpa* si duku betere wéi kēla ai ape. Ti aita, atima tamoróló suk̄aire alapó,” yalepó.

⁹ Mo kemeróturaalu melaaire wéikeró sek̄ei alarape belere nuku tare wéikeró *ensel*-rapekó betané ępaae duraalu, “Kale *Sipsip* hupu malené dokaaire so, yálo yapaae yó melaalopa, kelaai ape,” yalepó. ¹⁰ Ai fo deremó, Dęi Kepe Wisiné ę fotokó bulatepa, kale *ensel*-né mo doasi sokore hasi fosópaae beleyóló sóró holalepó. Atéró sóró holóló beteró bituraalu, dowi ala mo betákélé

munire be hulua Jerusalem, Kótó betere hepen be taaróló ai dorowou beterapa, kelae yóló yó malepó. ¹¹ Tétepa yało kelalemó, ai kale be huluata, Kótóné ama ere dę wisinaale dęyó faralepó. Atéró ere dęta, mo doasi *moni* duputere kanené kasa kasare dę kaae erepó. Mo hąle kaponé ere dę kaae mei, *jaspa* kanené dę kaaetórótipó. Mo hukulukélé ini, *klas* kasa kasa kaae yó fi *jaspa* kane wisinaalené ere dę kaaepó. ¹² Ai be huluata, doasi dopóku ópaae horóló deyóló boperó beterepó. Ai dopóku tuğmóta 12-tü dolorape móo, ai tü kaae diliki yóló 12-*ensel*-rape daa yóo, ai tü serekemó 12-Israel fakené doirape asę yóo, erepó. ¹³ Ai dopókumó suka hoterepaaeróló tü sereke sore muóo, suka doropolepaaeróló tü sore muóo, *saot* dępaaeróló sore muóo, *norti* dępaaerólókélé, sore muóo erepó. ¹⁴ Ai kale be hulua boperóló dere dopóku 12-ró kapo fakerapené mukuté mulaté horepó. Ai 12 mukuté mole kane fake tómó, kale *Sipsip* hupu malené sóró beteró betere 12 *aposel* whırapené doi asęrepó.

¹⁵ Etamo kale fo yale *ensel*-né kale be huluakélé, dopóku dereteikélé, tü serekerapekélé fea sûróló dęle saairaalu *kold kapané* aleale dotó tiki tarepó. ¹⁶ Ai be huluata etéró tęyóló muló beterepó. Filipaaró betereteiné däleró doló faló betereteiné dęletamota, ti mo betą kaaetórótipó. Kale sekéné ama dęle saai tare dotó tiginé be hulua sûróló dęle saleteita, doló faló betereteikélé, filipaaró betereteikélé, ópaae horeteikélé, mo betą kaaetóró 2,200 *kilomitapó*. ¹⁷ Téró kale

dopóku hapólu erelei ama däle saleteita, 65 *mitapó*. Ti ai *ensel-né* ama däle sere alata, me kae mei, mo whjné dere kaaetóró yalepó. ¹⁸ Ai kale be hulua boperóló dere dopókuta, *jaspa* kanené aleyóo, be huluata, ti *kold kapa* wisinaalené aleyóo erepó. Ai kale *kold kapata*, hükulukélé ini, mo kasa kasa yó fipó. ¹⁹⁻²⁰ Ai be hulua boperóló dere dopóku mukuté mulaté hore kapo fakerape auraairaalu, mo doasi *moniné* duputere kae kae kasa kasai kanerapené auró beterepó. Folosóró kaae suraalu, muló betere mukuté *jaspa* kanené auróo, 2 ti *sapaia* kanené auróo, 3 ti, *kalsitoni* kanené auróo, 4 ti *emerald* kanené auróo, 5 ti *sadoniks* kanené auróo, 6 ti *kanilian* kanené auróo, 7 ti *krisolait* kanené auróo, 8 ti *berl* kanené auróo, 9 ti *topas* kanené auróo, 10 ti *krisopres* kanené auróo, 11 ti *jasint* kanené auróo, 12 ti *ametes* kanené auróo, erepó. ²¹ Kale ai dopóku 12 tū serekerapeta, 12- du dui meleke *perl-né* alée molepó. Ai tū sereke dokqta, mo betə *perl* doasiné alée mulapó. Be hulua tuämó fale tūta, *kold kapa* wisinaale mo kasa kasai *klas* kaaené aleyóló molepó.

²² Ai be hulua tuämó Kótópæe momatere be betə kilnipó. Ti noatepae, doasi fotokö bole Tale Kótóró kale *Sipsip* hupu male atimaamota, ti ai be hulua tuämó ere momatere betórótipó. ²³ Ai be huluamó Kótóné ama ere alané dēró kale *Sipsip* hupu malené dētamō eró betereteiné, suka dēró wélié dētamō mo yayá inipó. ²⁴ Ai be huluamó dēyó fale dēnē, i haemó betó mole so whj fea diliki dolomó kutu betaçsóró, ai dēné dēraalopó. I haemó tēteróló kaae tare topo whjrape, atima

mo kelaalo kokoné sini ala wisinaale sóró wóló ai be tuämó mulaalopó. ²⁵ Ai be hulua tuapaae faaire týrape kinókélé ini, mo häle tukwé faróló muló betaalopó. Ti noatepae, aimó díki dere ala muni, dëtóró yó tareteinépó. ²⁶ Kae kae hae kwiamó betó mole so whjné doasi doi mutere alaró, kelaalo koköi ala wisinaaletamo sóró wóló ai be hulua tuämó mulaalopó. ²⁷ Dowi ala mole whj ai be hulua tuämó sókó faalomeipó. Halei ala dere whjraperó, kapala dilikitere so whj betákélé ai be hulua tuapaae mo sókó faalomeipó. Kale *Sipsip* hupu malené mo ti betere *buk-mó* doi mole so whj betä ai be huluamó fóló betaalopó.

22

Mo ti betó tawaaire wéi

¹ Téró, kale *ensel-né* épaae mo ti betó tawaaire fu betere kikisi wéi kelaai ape yóló yó melalepó. Ai fole wéita, Kótóró kale *Sipsip* hupu male-tamoné teteróló kaae tare doasi betere tikimó sorokó wóló, ai be hulua tuämó fale tý sera fu betepa kelalepó. ² Ai wéi fóku uté dëró, ité dëtamomó mo ti betó tare ni daalepó. Wélié dokö fea ai niné du oletua dapó. Ai niné ama sókuta, i hae kwiamó betó mole so whj tuämó mole kae kae sekéi alarape fea i ni sóku fotokoné súmó wisiranérápó. ³ Take so whjné yale dowi alamó Kótóné erale sekéi ala ai be huluamó momó kae muaalomeipó. Kótóró *Sipsip* hupu maletamoné teteróló kaae tare tiki ai be huluamó mupa, ama kutó diratere so whjné ama erae dere ala erótü betaalopó. ⁴ Atimané ama kelepaa koloo, ama

doi atimané kutirimó asę yó fóo, yaalopó. ⁵ Aimó be dikitere ala momó kae muaalomeipó. Atima suka dę ó sę dękélé, yagyatere ala mo enénipó. Ti noatepae, atima dę tuämó beterópóló Tale Kótóné ama ere dęné dęró betaalopó. Atéró bituraalu, betere dokę fea atimanékélé, fea ala fea tęteróló kaae taté fu betaalopó.

⁶ Tale ąta, ama kąló whırapené keperape tęteróló kaae tare Kótó beterapó. Atéru, mo felekemó eraaitere ala ama kutó diratere so whıppaae ene fópóló, ama *ensel* atima beterepaae dotęyalepó, yalepó.

Yesu walapóló ere fo

⁷ “Ę mo felekemó waalo ai ape. Kótóné i ala eraalopóló i *buk-mó* asèrente fo eró tare so whıta, Kótóné atima wisiralepóló, hajnę sukutu betaalo ai ape,” yalepó.

⁸ I yale forape wosóo, yale alarape koloo, yale whıta ę Jon-pó. I alarape yó male kılıpaae ai yó male *ensel* daale tikimó ąpaae moma yaai deraapisa fóló fió mualepó. ⁹ Téyalemó, ama ępaae duraalu, “Atékese! Ęta tale mei, dąmo wusuró Talené kutó diratere whıppó. Nonaaorape Kótóné kąló whırapekélé, kale i *buk-mó* mole fo eró tare so whıkélé, dą fea betę kutó diratere fakepó. Térapa, Kótó aqmó sukóló bitu, ama doi betę sóró horótú betae,” yalepó.

¹⁰ Téró, kale dere kaae ępaae momó duraalu, “Kótóné i ala eraalopó ere fo hąkearóló i *buk-mó* asęyóló muló betere fo kinóló mulaçse. ¹¹ Dowi ala du betere so whıta, atima ai alatóró yó tanópóló yae. Kae kae mo kelaalo sonaalei dowi

ala du betere so whj̄ta, ti ai alatóró du beterópóló yae. Mo donoi ala wisi du betere so whj̄ta, ti atimané ai du betere wisi alatóró yó tanópóló yae. Me dowi alatamo hosekéni, Kótóné ama kae beteró betere so whj̄ ti atima ai betere kaaetóró betó tanópóló yae,” yalepó.

12 “I dere fo wosae, è mo felekemó waalo ai ape!
So whj̄ dokq̄ feané yale alamó tokó melaai
yálo i tare duputa, è wouraalu melaalo ai
ape.

13 Eta, Alaparó Omekatamopó. Folosóró kaae
sóró betaleteiró, kemerâle foloteitamota
etórótipó.

Qla qla fea keké nale betekélé, fea ala touróló
kemeratere betekélé, ti mo etórótipó.

14 Deróló sókó fatere fóloi kutu fokotu betere
so whj̄ta, Kótóné wusiró beterapa hajné
sukutu betaе.

Ti atétere so whj̄ be dopóku tū serekemó
doasi be huluapaae sókó fóo, mo ti betere
ni du tokó nóo, yaairetei, mo surapó.

15 Kale dopóku aqró haqrape betó mulapó.

Ai haqrapeta i ape. Whéró hereitamoné
whj̄ dele alakélé, kae kae hosq̄ fo ó isi
whjné dere alakélé, nopus nokole alakélé,
whj̄ dele alakélé, kapala kótóraperó keper-
apetamopaae momatere alakélé, kapala fo
yóló whj̄ dilikq̄ai ekèle du betere alakélé, i
dosqayale alarape du betere so whj̄ atima
feata, dopóku aqró betó mulapó.

16 Eta, Yesupó. I kelale alarape Keriso fake so
whjné dosqayóló tué yópóló, diapaae yó
male fae yóló yálo ensel doteyalepó.

Ęta, Depit kaayale beteró ama deté fele naalené naaletamopó.

Atérū, hığka be dęteretamo dęyó tare hęrepó,” yalepó.

¹⁷ Kale Dęi Kepe Wisiró whjné dokaai du betere sotamoné duraalu, “Ape,” du beterapó. Mepaae i dere fo wosetere so whjnékélé “Ape,” yópóló yae. Mepaae whj de węi nokole depa, ę beterepaae wópóló yae. Mepaae whj dené węi nenée du betepa, mo ti betó tawaaire węi dupuni, hale sóró nale wópóló yae.

¹⁸ Kótóné i ala eraalopóló, *buk-mó* asere fo wosetu betere so whj feapaae dirii ma fo i dapa wosae. Mepaae so whj denétamo i *buk-mó* mole fo tómó me kae beleróló depa, ti Kótóné i *buk-mó* bopetu betere sekēi alarape ai so whipaae mo turó eraalo ai ape. ¹⁹ Mepaae whj dené Talené i ala eraalopóló *buk-mó* mole fo mepaae kwia tokóló aluratepa, ti Kótóné atétere whjmó melaalopóló i *buk-mó* bopeyale mo ti betere ni du nőo, kae t̄ene be huluamó beteróo, yaai yale alatamo ama fasó saalopó.

²⁰ I kale aseyóló muló betere alarape kelale whjné duraalu,

“Mopó. Ę felekemó walapó,” fo dapó.

Tétepa duraalu,

“Mo kée Téyópóló yae.

Tale Yesu-ó, ya ape,” dapó.

²¹ Tale Yesuné hale tao sere ala wisinaale Kótóné so whipaae wópóló yae. Mo kée. Téyópóló yae.

**Yesu Kerisoné So Wh̄i Tao Sere Kisi Fo Wisi
The New Testament in the Folopa Language of Papua
New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Folopa long Niugini

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Folopa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

4e9b4b04-0b47-5583-9c4d-fb82cfdd65c2